Ազգ
Azg
8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2008 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 184 (4078)

ՀԱՄԱՐ

Վինթերթուրի դատարանը կենթարկվի՞ թուրքական ճնշումներին

Երեք շաբաթ է անցել, սակայն Շվեյցարիայի Վինթերթուր քաղաքի դատարանը դեռ վճիռ չի կայացրել Հայոց ցեղասպանությունը ժխտող 3 թուրքերի համար: Շվեյցարահայ, եվրոպահայ համայնքն անհանգստացած է, թե արդյոք դժվարությունը Ալի Բաբաջանի՝ «պատմությունը պատմաբաններին թողնելու» սեպտեմբերի սկզբին, դատավարությունից 1 շաբաթ առաջ Բեռնում արած հայտարարության եւ Շվեյցարիա-Թուրքիա ջերմացող հարաբերություններով չէ՞ պայմանավորված: Մանավանդ որ, ինչպես արդեն հաղորդել էինք ժամանակին, շվեյցարական թերթերը կարծիք էին հայտնել, թե Թուրքիան ակտիվացնում է կապերը Շվեյցարիայի հետ՝ վարձահատույց լինելով Հայաստանի հետ հարաբերություններում Բեռնի միջնորդական ջանքերին:

Հիշեցնենք՝ Շվեյցարիայի Վինթերթուր քաղաքում 3 թուրքեր Հայոց ցեղասպանությունը ժխտելու ամբաստանությամբ դատարան էին կանչվել: Նրանք նույն երկրում դատապարտված Դողան Փերինչեքի կողմնակիցներն են: Դատարանում նորից պնդել էին իրենց ժխտողականությունը:

Դատախազը Ֆրանկֆուրտի բնակիչ 59-ամյա ամբաստանյալի համար 180 օրվա բանտարկություն էր պահանջել. պատիժը կարող է հատուցվել նաեւ օրական 30 շվեյցարական ֆրանկով: 45 եւ 43 տարեկան մյուս ամբաստանյալների համար 150-ական օրվա բանտարկություն էր պահանջվել:

Եվրոպահայությունը հույս ունի, որ դիվանագիտական ճնշումները չեն կարող ազդել արդարադատության մարմինների որոշումների վրա, մանավանդ որ շվեյցարական դատարանը Փերինչեքի օրինակով ապացուցել է իր անկախ ու անաչառ լինելը:

Ա. Հ.
Գերմանիա

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Լաչինի միջանցքն ու էլի 1-2 հարց, ըստ Սերգեյ Լավրովի, մնում են չորոշված

«Հայաստանն, ըստ էության, շրջափակված է ղարաբաղյան հակամարտության պատճառով», «Ռոսիյսկայա գազետային» տված հարցազրույցում հայտարարել է Ռուսաստանի ԱԳ նախարար Սերգեյ Լավրովը: «Հայաստանը արտաքին աշխարհի հետ շփման հարցում մեծ դժվարություններ ունի: Հայ ժողովրդի արմատական շահերից է բխում այդ իրավիճակը հնարավորինս արագ ապաշրջափակելը», գտնում է Ռուսաստանի արտաքին գերատեսչության ղեկավարը:

Աշխարհագրական ու քաղաքական ելքերը Հայաստանի համար, Լավրովի մատուցմամբ, իրականում շատ չեն: «Հենց ղարաբաղյան կարգավորումը դառնա փաստ, Թուրքիան պատրաստ կլինի օգնել Հայաստանին նորմալ կապեր հաստատելու արտաքին աշխարհի հետ՝ Անկարայի եւ Երեւանի միջեւ պաշտոնական, դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման միջոցով»:

Ամեն դեպքում, Լավրովի ներկայացմամբ, դեռեւս մինչեւ կովկասյան ճգնաժամը, որ տվյալ դեպքում ենթադրում է օգոստոսյան իրադարձությունները Հարավային Օսիայի գոտում, լավ հնարավորություն էր ստեղծվել առաջընթաց ունենալու ղարաբաղյան կարգավորման մեջ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների ուղղակի հանդիպումների միջոցով եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների միջնորդական աջակցությամբ: «Մշակվել էր բովանդակալից փաստաթուղթ, որ նկարագրում էր կարգավորման փաստացի բոլոր սկզբունքներն ու մեխանիզմները», գտնում է ՌԴ արտգործնախարարը:

Ըստ Լավրովի, դեռեւս որոշված չեն 2-3 հարց, որոնք ենթակա են համաձայնեցման Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հերթական հանդիպումներում, իսկ այդպիսիք կլինեն Ադրբեջանում նախագահական սպասվող ընտրություններից հետո:

Չորոշված հարցերի առնչությամբ Լավրովը մանրամասնել է. «Ամենից առաջ խոսքը Լաչինի միջանցքի մասին է: Մեր տպավորությունը, որպես միջնորդներից մեկի, այն է, որ լուծումը լիովին իրական է: Բնականաբար, այդ հարցի լուծումը մնում է Հայաստանին եւ Ադրբեջանին ուղիղ պայմանավորվածությունների շրջանակում, իսկ միջնորդները, որ հասկանում են այդ գործընթացի բոլոր նրբությունները ու զգայունությունը, տեսնում են այդ լուծման հնարավորությունը… »:

Լավրովի խոսքով, օգոստոսյան իրադարձությունների ընթացքում Հայաստանի կրած դժվարությունները, հատկապես բեռնափոխադրումների հարցում, վկայում են, որ ղարաբաղյան հարցը պետք է հնարավորինս արագ կարգավորվի:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Դպրոցներում աշնանային արձակուրդ՝ հոկտեմբերի 27-ից նոյեմբերի 2-ը

Հանրապետության հանրակրթական դպրոցներում աշնանային արձակուրդը կսկսվի հոկտեմբերի 27-ից եւ կտեւի մինչեւ նոյեմբերի 2-ը: Ինչպես «Արմենպրեսին» հայտնեց ԿԳ նախարարության հանրակրթության վարչության միջնակարգ կրթության բաժնի պետ **Իդա Սարգսյանը**, նշված ժամկետում արձակուրդի կգնան 2-11-րդ դասարանցիները, իսկ առաջին դասարանի աշակերտները կհանգստանան մինչեւ նոյեմբերի 9: Ձմեռային արձակուրդները կլինեն դեկտեմբերի 25-ից հունվարի 7-ը, սակայն 1-ին եւ 2-րդ դասարանների աշակերտները կհանգստանան մինչեւ հունվարի 21-ը: Գարնանային հանգստյան օրերը սահմանված են մարտի 23-ից մինչեւ 29՝ բացառությամբ առաջին դասարանցիների, որոնց արձակուրդը կրկին մեկ շաբաթով ավելի կլինի: Ի. Սարգսյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ դպրոցները կարող են ինքնուրույն սահմանել արձակուրդների ժամկետները՝ նախապես համաձայնեցնելով ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ:

ԹՄՄ «Հ. Ուզունյան» մրցանակի շնորհում

Այսօր, հոկտեմբերի 8-ին, ժամը 16.00-ին, Թեքեյան կենտրոնի մեծ դահլիճում հատուկ հանդիսության ընթացքում կշնորհվեն Թեքեյան մշակութային միության «Հայկաշեն Ուզունյան» գրական-բանասիրական ամենամյա մրցանակները 2006-2007 թթ.-ի համար:

Մուտքը՝ ազատ:

Եղանակը Երեւանում

Հոկտեմբերի 8-ին Երեւանում սպասվում է առանց տեղումների եղանակ: Ջերմաստիճանը գիշերը՝ +11...+13, ցերեկը՝ +22...+24 աստիճան:

Խաղաղապահները Իրաքից վերադարձան

Զինվորական բարձրագույն հրամանատարական կազմը գլխավոր շտաբի պետի տեղակալ, գեներալ Արշալույս Փայտյանի գլխավորությամբ Երեւանի «Զվարթնոց» օդանավակայանում երեկ դիմավորեց Իրաքում խաղաղարար գործունեություն իրականացրած 12-րդ խաղաղապահ բրիգադից գործուղված 8-րդ հերթափոխին, որի կազմում ընդգրկված էին 46 բժիշկներ, սակրավորներ եւ վարորդներ: Հայ խաղաղապահներն իրենց գործունեությունն իրականացրել են լեհական դիվիզիայի կազմում: Հերթափոխն Իրաք էր մեկնել այս տարվա հուլիսի վերջերին եւ պետք է վերադառնար դեկտեմբերին, սակայն ինչպես նշեց Ա. Փայտյանը, Իրաքում խաղաղապահ գործունեության անհրաժեշտությունն աստիճանաբար նվազում է, եւ երկրում ռեալ քաղաքական իրավիճակը ներկայումս գտնվում է տվյալ պետության քաղաքական կառույցների հսկողության ներքո:

Նա նաեւ հավանական համարեց Հայաստանի կողմից Աֆղանստանում խաղաղապահ գործունեության իրականացումը. «Եթե մեր գերագույն հրամանատարական կազմն ու Ազգային ժողովը նման որոշում կայացնեն եւ նման անհրաժեշտություն լինի: Հնարավոր է նաեւ, որ Իրաքից վերադարձած խաղաղապահներն իրենց գործունեությունը շարունակեն Կոսովոյում գտնվող հայկական խաղաղապահ զորախմբում», հաղորդում է «Արմենպրեսը»:

Կայացել է «Լինսի» հիմնադրամի կառավարման խորհրդի նիստ

Փոխվարչապետ Արմեն Գեւորգյանի մոտ երեկ կայացել է «Լինսի» հիմնադրամի կառավարման խորհրդի նիստ: Ինչպես «Արմենպրեսին» հայտնեցին նախարարության հասարակայնության հետ կապերի բաժնից, «Դպրոցաշինություն» ԾԻԳ-ի տնօրեն **Հ. Սարգսյանը** եւ «Ճանապարհաշինություն» ԾԻԳ-ի տնօրեն **Է. Բեգոյանը** տեղեկատվություն են ներկայացրել «Լինսի» հիմնադրամով կատարված աշխատանքների մասին: «Լինսի» հիմնադրամի կողմից դպրոցաշինության վրա ծախսվել է 19 մլն 993 հազար 538 ԱՄՆ դոլար: Պետական բյուջեից հատկացվել է 967 մլն 543 հազար 800 ՀՀ դրամ: Բոլոր 10 դպրոցները 2008 թ. սեպտեմբերի 1-ից շահագործվել են: Ավարտվել է նաեւ «Ճանապարհաշինություն» ծրագիրը, որը պետական ընդունող հանձնաժողովը գնահատել է գերազանց: 2006-ի օգոստոսից սկսված ծրագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է 5 մլրդ 521 մլն ՀՀ դրամ, որից 443 մլն դրամը ֆինանսավորվել է ՀՀ պետական բյուջեից: Լրացուցիչ տնտեսումների հաշվին կառուցվել է 3,4 կմ տեղամաս Արմավիր-Իսահակյան-Գյումրի ուղղությամբ: «Երեւանի փողոցների վերականգնում» ծրագրով իրականացվել է երեք կարեւոր փողոցների վերակառուցում եւ կառուցում: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը 8 մլրդ 517 մլն դրամ է, որից 2 մլրդ 262 մլն դրամը հատկացվել է ՀՀ պետբյուջեից:

Ղարաբաղն ընթանում է ճանաչման դասական սխեմայով

Երեկ ԼՂՀ Ազգային ժողովի նախագահ **Աշոտ Ղուլյանը** հրավիրել էր մամուլի ասուլիս՝ ներկայացնելու իր տպավորությունները վերջերս Աբխազիայի Հանրապետություն կատարած պաշտոնական այցից:

ԼՂՀ պատվիրակության այցը նորաճանաչ հանրապետության խորհրդարանի նախագահի հրավերով էր, տեղեկացրեց Աշոտ Ղուլյանը, իսկ շարժառիթն այդ երկրի անկախության հռչակման 15-րդ տարեդարձն էր:

Ըստ Արցախի խորհրդարանի խոսնակի, սեպտեմբերի 29-ին եւ 30-ին Սուխումում անցկացված տոնական միջոցառումները շատ նման էին այն միջոցառումներին, որոնք կազմակերպվում են Ղարաբաղում պետական տոների ժամանակ: Հանդիպումներ են եղել Աբխազիայի Հանրապետության ժողովրդական ժողովի (այդպես է կոչվում Աբխազիայի խորհրդարանը) նախագահի, արտգործնախարարի եւ տեղի հայկական համայնքի անդամների հետ: Մասնավորապես, պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել երկու երկրների խորհրդարանների միջեւ համագործակցության համաձայնագիր մշակելու մասին, իսկ արտաքին քաղաքական գերատեսչություններում քննարկվել են հետագա զարգացումների հնարավորությունների հարցեր:

Արդյունավետ տնտեսական համագործակցություն իրականացնելու համար խանգարիչ հանգամանք է մեր միջեւ համատեղ սահմաններ չունենալը, նշեց Ա. Ղուլյանը, եւ այդ խնդիրը լուրջ ուսումնասիրությունների կարիք է զգում: Ինչ մնում է դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելուն, ապա պետք չէ հապշտապ որոշումներ կայացնել, խորհրդարանական համագործակցությունը ցույց կտա հետագա հարաբերությունների պատեհությունն ու նպատակահարմարությունը:

Աշոտ Ղուլյանը գոհունակություն հայտնեց, որ Սուխումի հայկական համայնքն ունի լուրջ ներուժ եւ շոշափելի է տեղի հայերի դերը պետական-հասարակական գործընթացներում:

Լրագրողները հարց ուղղեցին՝ թե ԼՂՀ խորհրդարանի նախագահը չի՞ գտնում, որ Աբխազիայի ու Հարավային Օսիայի ճանաչումը երկրորդ պլան է մղել ղարաբաղյան խնդրի կարգավորումը: Աշոտ Ղուլյանն ասաց, որ վերջիններիս, ինչպես նաեւ Կոսովոյի ճանաչումը տեղի է ունեցել ոչ դասական ձեւով, եւ դա բնավ չի նշանակում, թե այդ երկրները վերջնականապես ճանաչված են համարվում: Միեւնույն ժամանակ, Աբխազիայի ու Հարավային Օսիայի պարագայում, լուծվել է այդ երկրների անվտանգության խնդիրը: Ղարաբաղի դեպքում իրողություններն այլ են. մենք ավելի մեծ հնարավորություններ ունենք միջազգային լիարժեք ճանաչման հասնելու, քանզի ընթանում ենք դրա դասական սխեմայով:

Լրագրողներին հետաքրքրում էր՝ հանդիպումների ժամանակ նկատելի՞ էր աբխազների խոր ատելությունը վրացիների նկատմամբ, ասենք, ղարաբաղա-ադրբեջանական հակամարտության համեմատությամբ: Աշոտ Ղուլյանն ասաց, որ արտահայտված ատելություն ինքը չի նկատել, թեեւ Աբխազիան 1992-93 թվականների պատերազմի ընթացքում հազարավոր զոհեր է տվել: Վրացաբխազական հարաբերություններում կա հասարակական կոնսենսուս, եւ ընկալումը սա է՝ պետք է հարաբերություններ ունենալ որպես դրկից հարեւաններ:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Մեր նախորդ հրապարակումից («Ոսկե ծիրանը» ծվարել է Թատերական գործիչների միության մեկ սենյակում: Կինոյի տան նորակառույց հսկա շենքում կինոփառատոնի համար տեղ չկա», «Ազգ», 4.10.08) իր դժգոհությունը կինոմիության նախագահ Ռուբեն Գեւորգյանը սկսեց այն բանից, որ «Ոսկե ծիրանի» տնօրեն Հարություն Խաչատրյանը իրենից Կինոյի տանը տարածք է խնդրել ոչ թե 5 տարի շարու-մի տարածք, որտեղ արդեն 9 տարի ինչ-որ բար է նստած, եւ ես մտածեցի, որ մենք կարող ենք դիմել այդ բարին եւ ասել՝ «ազատեք մեր տարածքը», եւ այդ 100 քմ տարածքը տրամադրենք Հարությունին: Այդ բարի աշխատողները, երբ իմացել են այդ մասին, գնացել են Հարություն Խաչատրյանի մոտ, թե. «Դու մեր տեղն ես ուզում եւ այլն»: Դա ինձնից անկախ է լինում, եւ շատ վատ են արել, որ գնացել են, որովհետեւ դա կապ չունի»:

իրենց տարածք ենք տալիս Երգի պետական թատրոնում», հարցրեց Գեւորգյանը: Նրան հիշեցրի, որ հրապարակման մեջ Հարություն Խաչատրյանը ասել է, որ Կինոմիությունը մերժել է գրասենյակ տրամադրել Կինոյի տանը, իսկ Կինոմիության հաշվին Երգի պետական թատրոնում տարածք վարձելու մասին խոսք չի եղել, որովհետեւ դա բոլորովին այլ պատմություն է:

Իսկ ինչ երաշխիքներ ունի «Ոսկե ծիրանը», որ մյուս տարի Կինոյի տան

Կինոյի տան բոլոր տարածքները վարձակալված են

Ռուբեն Գեւորգյանը «Ոսկե ծիրանին» առաջարկում է մեկ տարով գնալ Երգի պետական թատրոն

նակ, ինչպես նշված է նյութում, այլ «անցած տարի մի անգամ բանավոր Հարությունը ասել է՝ «Չե՞ք կարող մեզ տարածք տալ», ես էլ ասել եմ՝ «Չէ, չենք կարող, բոլոր տարածքները վարձակալված են, այդ գումարներով ապրում են Կինոմիությունը եւ Կինոյի տունը»: «Իսկ ո՞ւր են գնում այդ գումարները, շատ հետաքրքիր է, չէ՞», ինքն իրեն հարց տվեց Գեւորգյանն ու պատասխանեց. «Մենք կինոյի բոլոր վետերաններին ամեն ամիս թոշակ ենք տալիս, 200 անդամները տարեկան 4 անգամ գումարային եւ այլ օգնություն են ստանում, նշում ենք բոլորի հոբելյանները՝ լավ նվերներով, բաներով, էլ չեմ ասում՝ դժբախտության ժամանակ բոլորին օգնություն ենք տալիս: Բացի այդ, այստեղ անցկացնում ենք միջազգային փառատոն, մյուս տարի 5-րդ տարին է լինելու, այս տարի պիտի լիներ, բայց տեղափոխեցինք, եւ արտադրում ենք ամսագիր, որի ամեն մի համարն արժե 12 հազար դոլար: Ահա թե ուր են գնում այդ փողերը»:

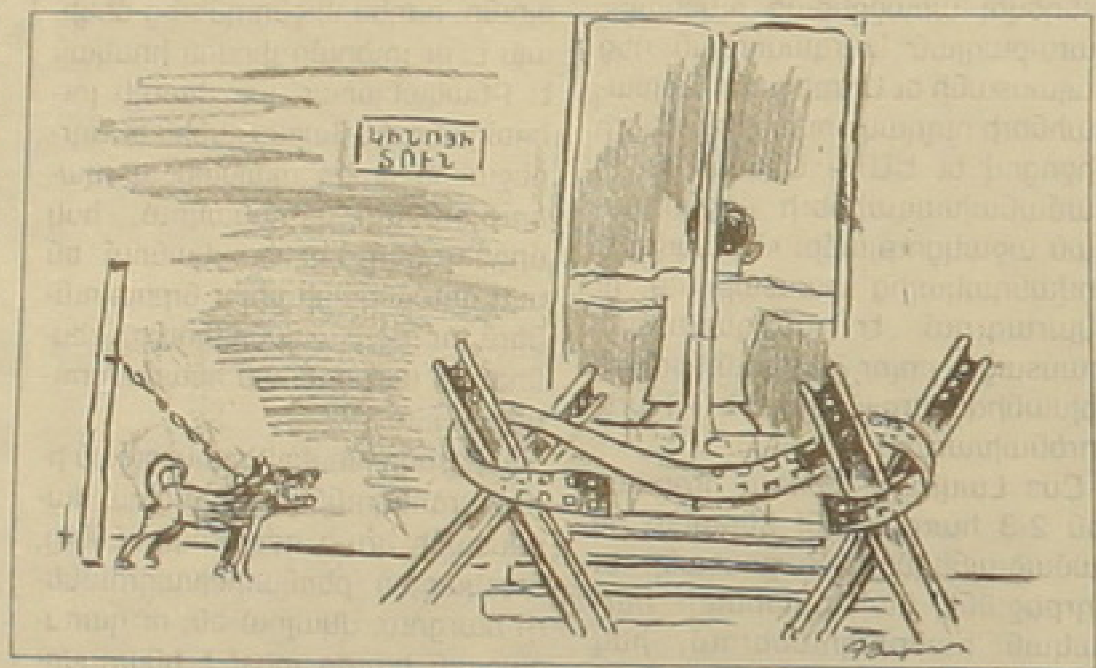

Հարություն Խաչատրյանն իրեն նամակով դիմել է ընդամենը 20 օր առաջ եւ ինքը անմիջապես հավաքել է վարչության բոլոր անդամներին ու ասել, որ «Ոսկե ծիրանը» մեր թանկագին փառատոնն է, թեպետ, իր համոզմամբ, իրենք պարտավոր չեն «Ոսկե ծիրանին» տարածք տրամադրել: «Մենք մի կազմակերպություն ենք, իսկ «Ոսկե ծիրանը» ուրիշ կազմակերպություն է: Մենք ապրում ենք լրիվ մեր հաշվին, իսկ «Ոսկե ծիրանը» ապրում է նաեւ պետության հաշվին: Բայց քանի որ կինոյի հետ կապ ունի, իհարկե, մենք պարտավոր ենք ինչ-որ բան անել: Եվ ձեզ ասեմ, որ նիստին ներկա վարչության 17 անդամները համաձայնեցին օգնել: Մենք ունենք

Համառոտելով Գեւորգյանի խոսքն ասենք, որ բարի տնօրենությունը Հարություն Խաչատրյանի հետ վիճաբանել է իրենց տարածքի հանդեպ «ոտնձգություն» կատարելու համար, իսկ Կինոմիության նախագահին ցույց է տվել իրենց հետ մինչեւ 2009-ի օգոստոսի վերջը կնքած վարձակալության պայմանագիրը, ասելով, որ այն խախտելու դեպքում կդիմեն դատարան: Փաստաբանների հետ խորհրդակցելուց հետո Գեւորգյանը համոզվել է, որ դատական ամբողջ ընթացքը կտեւի մեկ տարի, հետեւաբար ավելի լավ է Կինոմիության միջոցներով 12 հազար դոլար տրամադրել եւ Երգի պետական թատրոնի 7 հարկի 150 քմ տարածքը վարձակալել «Ոսկե ծիրանի» համար: «Մենք խոսել ենք Արթուր Գրիգորյանի հետ, ինքը մեզ զեղչ գներով այդ տարածքը տալիս է մեկ տարով: Մենք մեր գրպանից փող ենք տալիս, որ «Ոսկե ծիրանը» մեկ տարի ապահով լինի, մինչեւ մյուս տարի բարն ազատվի: Ինչո՞ւ Հարություն Խաչատրյանը չի ասում, որ մենք

բարի տնօրենության հետ չի հայտնվելու անհաճո եւ սկանդալային նույն վիճակի մեջ, Գեւորգյանն ասաց, որ նրանք այլեւս չեն կարող դուրս չգալ, քանի որ պայմանագրի ժամկետը լրանում է:

Այս ամենի մեջ զարմանալի էր այն, որ Կինոմիության նախագահը սկզբում «Ոսկե ծիրանին» առաջարկել է տարածք Կինոյի տանը՝ անտեղյակ իր իսկ կնքած վարձակալության պայմանագրից, եւ հիմա էլ առաջարկում է Կինոմիության հաշվին փառատոնի համար տարածք վարձակալել Երգի պետական թատրոնի 7-րդ հարկում, որտեղ սենյակ է վարձակալում նաեւ Կինոյի տան տարածքի 400 քմ զբաղեցնող «Շարմ» ընկերությունը: Մեզ հաջողվեց պարզել, որ այդ հարկի սենյակների մեծ մասը զբաղված են: Գուցե պրն Գեւորգյանի մտքով չի անցնում, որ դրական պատասխան տալու դեպքում «Ոսկե ծիրանի» տնօրենը կարող է նոր վիճաբանությունների մեջ ընկնել:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԳՆԱՀԱՏԱՆՔ

Վերժինե Սվազլյանին շնորհվել է «21-րդ դարի մեծագույն միտք» տիտղոսը

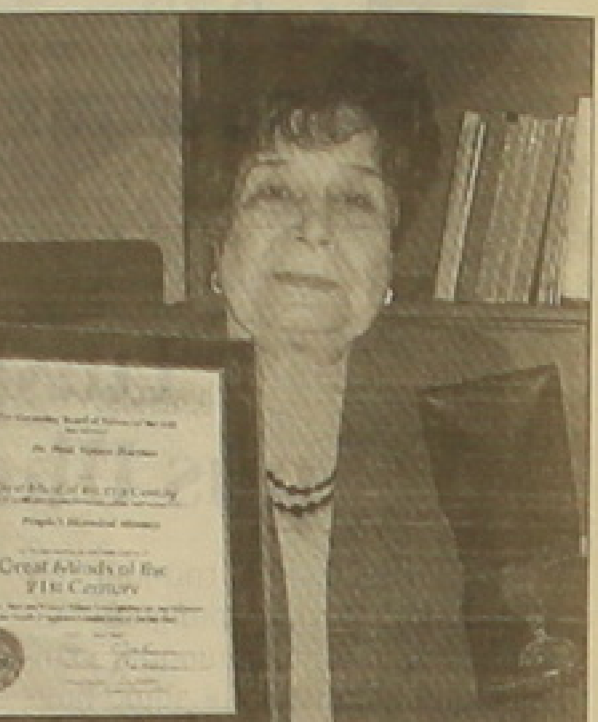

Ամերիկյան կենսագրական ինստիտուտը հայտնի բանագետ, ժողովրդագետ, Արեւմտյան Հայաստանի բանավոր մշակույթի գիտակ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, մեր թերթի սիրված հեղինակներից Վերժինե Սվազլյանին (ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության եվ ազգագրության ինստիտուտ) հայ մշակույթը աշխարհին ներկայացնող աշխատությունների համար շնորհել է «21-րդ դարի մեծագույն միտք» տիտղոսը եւ ոսկե մեդալ: Վ. Սվազլյանն ավելի քան 200 աշխատությունների հեղինակ է: 55 տարիների ընթացքում նա անձնական նախաձեռնությամբ գրի է առել, ձայնագրել, տեսագրել, ուսումնասիրել եւ հրատարակել է պատմական Հայաստանի ավելի քան 100 տեղավայրերից բռնի տարագրված, Հայոց ցեղասպանության ականատես վերապրողների հաղորդած ժողովրդական բանավոր ավանդության զանազան բարբառներով տարաբնույթ նշխարները, փաստավավերական սկզբնաղբյուրային վկայությունները ու պատմական բնույթի երգերը (հայերեն եւ թուրքերեն)՝ անհետ կորստից փրկելով եւ տարբեր լեզուներով աշխարհին ներկայացնելով հայ ժողովրդի պատմական, հավաքական հիշողությունը:

Այսօր շնորհավորում ենք Միհրան Դաբաղին

Նրա տանն այսօր էլ աշխատանքային մթնոլորտն է գերակա: Տուն ասածը համալսարանն է, ավելի ճիշտ՝ Բոխումի Ռուր համալսարանում իր հիմնած եվրոպական չափանիշներով ինստիտուտը, որի անվան երկու բաղադրիչներն էլ իր ճակատագրի բաղկացուցիչն են՝ սփյուռք եւ ցեղասպանություն:

Հավանաբար այսօր էլ, ինչպես խոստովանել է բազմիցս, իր տարեդարձին կարեւորություն չտված, զբաղված է գիտական աշխատանքով: Մեծ հարգանք տածելով նրա վաստակի հանդեպ եւ չխանգարելով նրա բազմազբաղ միտքը, այդուհանդերձ շեղենք մի փոքր՝ հիշեցնելու, որ դեռեւս այնքան երիտասարդ է, որ երկար տարիներ «**Ազգը**» առիթը դեռ պիտի ունենա հոկտեմբերի 8-ին իրեն ջերմորեն շնորհավորելու, իսկ հոբելյանական համարվողներին էլ՝ մեր թերթի էջերում ծավալուն անդրադառնալու... հավասարիմ մեր օրաթերթի սովորությանը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

Կարեն Շահնազարովին պարգեւատրել են Պատվո շքանշանով

Ռուսաստանի նախագահը «Մոսֆիլմ» կինոկոնցեռնի գլխավոր տնօրեն Կարեն Շահնազարովին պարգեւատրել է Պատվո շքանշանով: Կինոբեմադրիչն այդ պարգեւին արժանացել է «հայրենական մշակույթի եւ արվեստի զարգացման բնագավառում ունեցած վաստակի, բազմամյա բեղմնավոր գործունեության համար»: Կինոյի բնագավառում Շահնազարովի առաջին գործը «Բարեկիրտ մարդիկ» կինոնկարն է: Շահնազարովին՝ որպես բեմադրիչի եւ սցենարիստի, լայն ճանաչում բերեց 1983 թվականին էկրան բարձրացած «Մենք ջազից ենք» երաժշտական ֆիլմը: Այս կինոժապավենն արժանացել է մի քանի միջազգային մրցանակների: Շահնազարովն ունի 12 ռեժիսորական գործ:

Ընթերցասրահ՝ կույրերի եւ թույլ տեսողություն ունեցողների համար

Երեկ Ազգային գրադարանում տեղի ունեցավ կույրերի եւ թույլ տեսողություն ունեցողների համար նախատեսված հատուկ, հարմարավետ ընթերցասրահի հանդիսավոր բացումը: Ընթերցասրահը նախատեսված է Հայաստանում բնակվող մոտ 5000 կույրերի եւ թույլ տեսողությամբ մարդկանց համար: Հատուկ ծրագրային ապահովումն ու համակարգիչները կարողանում են տեքստային ազդանշանը վերածել ձայնայինի՝ հնարավորություն տալով օգտվել ժամանակակից տեխնիկայի ընձեռած հնարավորություններից: Կրելով կոորդինացիոն պատասխանատվություն՝ ծրագրի իրականացման համար «Վիվասել-ՄՏՍ»-ը հատկացրել է 1.02 միլիոն դրամ, ինչի շնորհիվ ստեղծվել է ծրագրային փաթեթ, ձեռք են բերվել համակարգիչ ու անհրաժեշտ տեխնիկա:

Հայաստանում շատ են գրադարանները, սակայն թույլ տեսողություն ունեցողները կարողանում են օգտվել միայն այն գրականությունից, որ նախատեսված է հատուկ իրենց համար՝ հնացած, ոչ ժամանակակից գրականություն, որին փոխարինողներն արտասահմանում վաղուց են հայտնվել: Եվ ահա «Վիվասել-ՄՏՍ»-ի աջակցությամբ ստեղծվեց «Արեւ» համակարգչային ծրագիրը (ստեղծվել է Երեւանի մաթեմատիկական մեքենաների գիտահետազոտական ինստիտուտում): Անձը հավաքում է տեքստը (սկզբում նրան սովորեցնում են սովորական ստեղնաշարով աշխատել) կամ տպագիր տեքստը սկաներով անցկացնում է համակարգիչ, եւ համակարգիչը տվյալը վերափոխում է հեշտ հասկացվող խոսքի:

«Դրսի աշխարհի հետ շփումն ու կարդալը կույր մարդկանց երկու մեծ երազանքներն են: Մենք հուսով ենք, որ այս հատուկ ընթերցասրահում նրանք այսուհետեւ կկարողանան առանց որեւէ խոչընդոտի կարդալ», նշեց «Վիվասել-ՄՏՍ»-ի գլխավոր տնօրեն Ռալֆ Յիրիկյանը:

Այժմ, երբ գոյություն ունեն «Արեւ» ծրագիրը եւ տեխնիկայով հագեցած ու կահավորված ընթերցասրահը, կկազմակերպվեն հատուկ դասընթացներ տեսողության խնդիրներ ունեցողների համար, ինչի շնորհիվ նրանք կկարողանան առանց միջամտության օգտվել համակարգչից, սկաներից, տպիչից եւ ստանալ իրենց հետաքրքրող տեղեկությունները, նաեւ ինտերնետի եւ նամակագրության միջոցով շփվել միմյանց հետ:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Շվեյցարիայի խորհրդարանականները Հայաստանում

Ազգային ժողովի գործընկեր խմբի հրավերով երեկ գիշեր Հայաստան է ժամանել Շվեյցարիա-Հայաստան 7 հոգանոց խումբը: 5-օրյա այցի նպատակն է երկու երկրների միջեւ քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային կապերի ամրապնդումը: Այցի ընթացքում պատգամավորներին կուղեկցեն շվեյցարահայ համայնքի, Շվեյցարիայի տնտեսության մասնավոր հատվածի, ՀԿ-ների ներկայացուցիչներ: Պատվիրակությունն առանձնակի հետաքրքրված է Հայաստանի քաղաքական եւ տնտեսական իրավիճակով, նաեւ մեր տարածաշրջանի նոր աշխարհաքաղաքական պայմաններով:

Պատվիրակությունը կհանդիպի ՀՀ նախագահի, կառավարության մի շարք անդամների հետ: Հանդիպումներ կլինեն նաեւ Ազգային ժողովում, Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտում, Երեւանում Լեռնային Ղարաբաղի մշտական ներկայացուցչությունում:

Ա. Հ.

Բիոէթիկան մարդու արժանապատվության երաշխիք

Երեկվանից Երեւանում մեկնարկել է 4-օրյա սեմինար-դասընթաց լրագրողների համար՝ «Բիոէթիկա, մարդու իրավունքներ եւ ՁԼՄ-ներ» թեմայով: Կազմակերպիչներն են Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն: Հայաստանի բոլոր մարզերից հրավիրված լրագրողներին խնդրին առնչվող տարբեր թեմաներով դասախոսություններ ներկայացրին ԵԽ բիոէթիկայի հանձնաժողովի ներկայացուցիչ Բորիս Յուդինը եւ ՌԴ ԳԱ փիլիսոփայության ինստիտուտի բիոէթիկայի բաժանմունքի վարիչ Պավել Տիշչենկոն:

Սեմինար-դասընթացում ներկայացվող խնդրին «**Ազգը**» մանրամասն կանդրադառնա հետագա համարներում:

Ն. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԵ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՏԻԳՐԱՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Հաշուապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստաեթերով առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Թուրքիան ցնցված է զորամասի վրա PKK-ի կատարած հարձակումից

Հարձակումը կասկածի տակ է դրել Հյուսիսային Իրաքում իրականացվող ռազմական գործողությունների նպատակահարմարությունը

Հոկտեմբերի 5-ին Շեմդինլիի Աքթութուն բնակավայրում տեղակայված սահմանային պահակազորը ենթարկվել է PKK-ականների հարձակմանը: Հարձակվողները ներթափանցել են Հյուսիսային Իրաքից, նրանց թիվը եղել է 350, նրանք ոչ այնքան փորձել են զոհեր պատճառել զինծառայողներին, որքան գրավել եւ ոչնչացնել զորամասը, հարձակման ընթացքում կիրառել են հրթիռներ ու ծանր հրետանի: Հարձակումը թուրքական զորամասի վրա կատարվել է օրը ցերեկով եւ տեւել է 9-14 ժամ, որի հետեւանքով սպանվել է 17 թուրք զինծառայող, 21-ը՝ վիրավորվել: Ըստ թուրքական աղբյուրների, բախումներում վնասազերծվել են 23 PKK-ականներ:

Մինչդեռ օգոստոսի 30-ին, ստանձնելով նախորդից թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետի լիազորությունները, բանակի գեներալ Իլքեր Բաշբուղն իր առաջին այցը կատարել էր քրդական շրջաններում Հյուսիսային Քրդստանի մայրաքաղաքի համարում ունեցող Դիարբեքիր եւ բնակիչների հետ հանդիպմանը հայտարարել էր, որ PKK-ն կազմալուծման շեմին է:

Ակնհայտ է, որ կազմալուծման շեմին գտնվող կազմակերպությունը ո՛չ կկարողանա անարգել անցնել սահմանը, ո՛չ պաշարման ենթարկել զորամասը, ո՛չ էլ 9-14 ժամ կռվի բռնվել հատուկ նշանակության զորքերի հետ, առավել եւ նրանց պատճառել հսկայական կորուստներ: Ի դեպ, Ազգային հետախուզական կազմակերպությունը՝ MIT-ը եւ Անվտանգության գլխավոր վարչությունը Աքթութունի զորամասի վրա կատարված հարձակումից 10 օր առաջ նախազգուշացրել են զինված ուժերի գլխավոր շտաբին, որ հարձակում է պատրաստվում: Ավելին, այդ մասին տվյալներ է ունեցել նաեւ գլխավոր շտաբի հետախուզության վարչությունը:

Ակամա հարց է ծագում, ինչո՞ւ են անտեսվել զորամասի վրա PKK-ականների հարձակման հավանականության մասին հետախուզական տվյալները, ինչպե՞ս են վերջիններս հասել գիշեր-ցերեկ օդից եւ ցամաքից վերահսկվող Իրաքի սահմանը, անցկացնելով նաեւ ականանետներ եւ ծանր հրետանի, եւ ինչո՞ւ ժամանակին զորամասին օգնության չեն հասել ռազմական ինքնաթիռներն ու ուղղաթիռները, որ հարձակումը 9-14 ժամ է տեւել: Պետք է նշել, որ սա վերջին տարիների նույն զորամասի վրա կատարված 5-րդ հարձակումն էր, որի հետեւանքով զոհերի ընդհանուր թիվն այստեղ հասել է 46-ի:

Հարցերի պատասխանները հայտնի չեն, սակայն ակնհայտ է, որ Իրաքում ԱՄՆ-ի միակ հենարանը քրդերն են, որոնք բնակվում են երկրի հյուսիսում, դե ֆակտո անկախ են, որովհետեւ ունեն ինքնուրույն խորհրդարան, ինքնիշխան կառավարություն, կանոնավոր զորքեր, Հյուսիսային Իրաքի «Քուրդիստան» շրջանի անկախությունը խորհրդանշող դրոշ, ինչպես նաեւ ներկայացուցչություններ ԱՄՆ-ում եւ Եվրոպայում: Այլ կերպ, PKK-ի ճամբարները տեղակայված են Իրաքի թուրքական սահմանի երկայնքով, Հյուսիսային «Քուրդիստան» շրջանը լինելով անկախ՝ չի ենթարկվում Բաղդադի վարչակարգին, սակայն Աքթութունի զորամասի վրա կատարված հարձակման համար Անկարան դատապարտում է Իրաքի կենտրոնական իշխանություններին, պահանջելով թույլ չտալ, որ «երկրի տարածքն օգտագործեն ահաբեկիչները»:

Ի տարբերություն Բաղդադի վարչակարգի, Հյուսիսային Իրաքում անվիճելի է ամերիկյան հրամանատարության ազդեցությունը: Ավելին, ԱՄՆ-ը PKK-ի դեմ համատեղ պայքարի համաձայնագիր է ստորագրել Թուրքիայի հետ, ներգրավելով նաեւ Իրաքին: Համաձայնագրով ամրագրված այդ համատեղ պայքարը ներառում է PKK-ականների ճամբարների, կուտակումների, տեղաշարժերի վերաբերյալ հետախուզական տվյալների փոխանակումը: Այս ամենը նշանակում է, որ Աքթութունի զորամասի վրա PKK-ի հարձակման նախապատրաստության մասին բացի թուրքական Ազգային հետախուզական կազմակերպությունից եւ Անվտանգության գլխավոր վարչությունից պետք է տեղյակ լինեին նաեւ Իրաքում ամերիկյան զորքերի հրամանատարությունը, էլ չենք խոսում «Քուրդիստան» շրջանի նախագահ Մասուդ Բարզանիի վարչակարգի մասին:

Թեեւ հոկտեմբերի 7-ին ԱՄՆ պետքարտուղարության խոսնակ Ռոբերտ Վուդը զորամասի վրա կատարված հարձակման առնչությամբ հայտարարել է. «PKK-ն ահաբեկչական կազմակերպություն է, պարզորոշ ձգտում ենք, որ վերանա այս կազմակերպությունը», սակայն այս կարգի հայտարարությունները նորություն չեն, առավել եւ դրանք չեն խանգարել, որ ամերիկացիները առմատախիլ անելու կարգախոսով մշտապես աջակցեն PKK-ին: Այս աջակցությունը տարիների վաղեմություն ունի, իսկ PKK-ին՝ աջակցում են Թուրքիայի քրդերը: Աջակցության փաստը սկսել են խոստովանել թուրք վերլուծաբանները: Զորամասի վրա կատարված հարձակումն ստիպեց նրանց խոստովանել նաեւ, որ Հյուսիսային Իրաքում իրականացվող ռազմական գործողությունները չեն կարող ծառայել PKK-ի չեզոքացման նպատակին:

Օգտվելով առիթից, նշենք, որ զորամասի վրա կատարված հարձակումից առաջ թուրքական կառավարությունը հայտարարել էր անդրսահմանային ռազմական գործողություններ իրականացնելու համար թուրքական զինված ուժերի լիազորությունները մեկ տարով երկարաձգելու անհրաժեշտության մասին:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

«Նարնջագույն» կոալիցիան կվերականգնվի, այլապես Ուկրաինայում կրկին կլինեն ընտրություններ

Ուկրաինայի նախագահ Վիկտոր Յուշչենկոն հետաձգել է ուկրաինական խորհրդարանը ցրելու ժամկետը: Միջազգային լրատվամիջոցների փոխանցմամբ, Յուշչենկոն հայտարարել է, որ երկրում ստեղծված խորհրդարանական քաղաքական ճգնաժամից ելք գտնելու համար անհրաժեշտ է կառուցողական երկխոսություն ծավալել խորհրդարանական ուժերի միջեւ: Նախագահը խոստացել է աջակցել այդ երկխոսության անցկացմանը, այդ իսկ պատճառով էլ որոշել է մի քանի օր ժամանակ տալ խորհրդարանական ուժերին՝ փոխադարձ ընդունելի ու ըմբռնելի մոտեցումների գալու համար:

Ուկրաինայի նախագահի պարզաբանմամբ, նախկին կոալիցիայի առաջնորդ վարչապետը բանակցություններ չի վարել ժողովրդավարական ուժերի հետ, դրա համար էլ լրացուցիչ ժամանակ է տրվում՝ երկխոսության գնալու ու որոշակի ընդհանրության գալու համար: Այլապես Յուշչենկոն, օգտվելով իր սահմանադրական իրավունքից, կնշանակի խորհրդարանական արտահերթ ընտրություններ:

Յուշչենկոյի Լոնդոնյան այցելության ժամանակ կատարված այս հայտարարության արձագանքը չի ուշացել: 156 պատգամավորից բաղկացած Յուլյա Տիմոշենկոյի դաշինք խմբակցությունը ստորագրել է կոալիցիայի վերականգնման հայտարարություն: Ընդ որում, «Մեր Ուկրաինա-ժողովրդական ինքնապաշտպանություն» դաշինքը եւս մեծ մասամբ համաձայն է վերականգնել ժողովրդավարական կոալիցիան, ինչը հնարավորություն կտա գոնե առժամանակ խուսափելու արտահերթ խորհրդարանական ընտրություններից: Միեւնույն ժամանակ, որեւէ տեսակի կոալիցիոն համագործակցությունը «Տարածաշրջանների կուսակցության» եւ կոմկուսի հետ մնում է անիրականանալի:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ալի Բիրինջին՝ Թուրքական պատմական ընկերության նախագահ

Թուրքական պատմական ընկերության նախագահ, դոկտ. պրոֆ. Յուսուֆ Հալաչօղլուն 15 տարվա պաշտոնավարությունից հետո իր լիազորությունները հանձնել է դոկտ., պրոֆ. Ալի Բիրինջիին: Այդ մասին հոկտեմբերի 6-ի համարում տեղեկացրել է «Ենի չաղ» օրաթերթը: Ըստ տեղեկության, ընկերության նոր նախագահը նշել է, որ Թուրքական պատմական ընկերությունը ղեկավարելը պատվաբեր, առավել եւ պատասխանատու գործ է: Նա գոհունակությամբ է արտահայտվել Հալաչօղլուի 15-ամյա գործունեության մասին, նշել է, որ Թուրքական պատմական ընկերությունը Թուրքիայի Հանրապետության գիտական հիմնարար հաստատություններից է, 77 տարվա պատմության ընթացքում ունեցել է 11 նախագահ: Հալաչօղլուն պատասխան ելույթում ասել է, որ Թուրքական պատմական ընկերության նախագահի պաշտոնում բացի գիտականից, վարել է նաեւ քաղաքական գործունեություն, որովհետեւ իրադարձությունները, կամա թե ակամա, քաղաքական ոլորտ են ներքաշում պաշտոնատարին:

Զարաքոլու. «ԵՄ-ն ավելի պահանջկոտ պետք է լինի»

Ներկայումս 36 հոգի ենթարկված է դատական հետապնդման

«Արդարության եւ ժողովրդավարության եվրոպահայերի դաշնության» (ԵՀԴ) հրավերով թուրք այլախոհ Ռաջիպ Զարաքոլուն Բրյուսել է այցելել Ամստերդամում «Հրատարակիչների միջազգային ասոցիացիայից» «Արտահայտվելու ազատության» մրցանակին արժանանալուց հետո:

Բրյուսելում ԵՀԴ-ն հանդիպումներ է կազմակերպել Զարաքոլուի եւ Եվրոպական միության մի շարք քաղաքական առաջնորդների հետ, որոնց ընթացքում, ըստ խմբագրությանը հասցեագրված մամլո հաղորդագրության, թուրք ճանաչված այլախոհը իր կարծիքն է ներկայացրել Թուրքիայում տիրող իրականության վերաբերյալ:

Նա մասնավորապես նշել է, որ վերջին շրջանում խոսքի ազատությունը հետընթաց է ապրում Թուրքիայում: «1997 եւ 2000 թվերին Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ նյութեր տպագրողներին դատական կարգով հետապնդում էին, բայց հետո բաց թողնում, մինչդեռ հիմա նրանց դատապարտում են», ասել է նա:

Նաեւ ավելացրել է, որ հակաահաբեկչության օրենքի 7/2 եւ 8 հոդվածներն առավելապես օգտագործվում են զանգվածային լրատվության ազատության դեմ, հատկապես երբ քրդական հարցն է շոշափվում քաղաքական, հասարակական կամ մշակութային առումներով:

Անդրադառնալով ՔՕ 301 հոդվածին, նա պաշտպանել է թուրք որոշ մտավորականների այն կարծիքը, որ «դա ամբողջովին անհամատեղելի է ժողովրդավարության սկզբունքների հետ եւ պետք է անմիջապես չեղյալ հայտարարվի»:

ԵՄ-Թուրքիա միջխորհրդարանական պատվիրակության նախագահ Ջուս Լաջենդիյքն իր հերթին խոսելով Թուրքիայի դատական համակարգի մասին՝ նշել է, որ «եվրոպական մագիստրատուրայի ծրագիրը՝ նախատեսված այդ բնագավառի բարելավմանը, լավ արդյունքներ տալիս է Արեւելյան Եվրոպայի մյուս երկրներում, բայց ոչ Թուրքիայում, որտեղ ՔՕ 301 հոդվածի հասկանիշներով վճիռ կայացնողներն անցյալում անցել են ամբողջ այդ կուրսը»:

Զարաքոլուն խիստ քննադատության է ենթարկել թուրքական կառավարությանը, որ «դատական հետապնդումներ չի թույլատրում, երբ խոսքը Թուրքիայի միջազգային հեղինակությանն է վերաբերում, բայց երբ արեւմտյան երկրներում դեռեւս անծանոթ թուրք մտավորականներ են խառնված գործին, թույլատրում է հետապնդումներ»: Ներկայացնելով «Հրատարակիչների թուրքական ասոցիացիայի» 2008 թվականի պաշտոնական զեկույցը Թուրքիայում խոսքի ազատության վերաբերյալ, նա բացահայտել է, որ, ըստ արդարադատության նախարարության տվյալների, 301 հոդվածի «բարեփոխումներից» հետո 36 հոգի ենթարկվել է դատական հետապնդումների:

Նա Եվրոմիությանը կոչ է արել «առավել խստապահանջ լինել» եւ Թուրքիայից պահանջել «կոնկրետ բարեփոխումներ»: «Առավել կոշտ մոտեցումը միակ գրավականն է, որ Թուրքիան կարողանա առաջ գնալ, այլապես նա կեղծ ու մակերեսային «շտկռտուքներով» փորձում է որոշակի իրավունքներ ձեռք բերել Եվրոպայում», ասել է նա:

Հանդիպման վերջում «Եվրոպահայերի դաշնության» նախագահ Հիլդա Չոբոյանը իր հերթին կոչ է արել Եվրոմիությանը «ամեն աջակցություն ցուցաբերել այլախոհ այն տղամարդկանց ու կանանց, որոնք թուրքական կառավարության գիտակցությամբ դատական հետապնդումների ու սպառնալիքների են ենթարկվում»:

Հ. Ծ.

Բաղդադյան բանտում գաղտնի կախաղան են հանում ապստամբներին

Իրաքի «ժողովրդավարական» կառավարությունը Բաղդադում խստորեն հսկվող բանտերից մեկում գաղտնի մահապատժի է ենթարկում բանտարկյալներին: Այս մասին հաղորդում է բրիտանական «The Independent»-ը: Սպանվածների ճիշտ թիվը հայտնի չէ, բայց ենթադրվում է, որ Իրաքում ամերիկյան զինուժի ներկայությունից հետո մահապատժի են ենթարկվել հարյուրավոր անձինք: Պարբերականը փաստում է, որ այդ սպանությունների մասին տեղեկություններ չեն հրապարակվում, սակայն զոհերի մեծամասնությունը ապստամբներ են, ընդ որում, նրանց մահվան դատավճիռը կայացվում է հապճեպ:

Այս տեղեկությունները հայտնի են դարձել արեւմտյան որոշ լրագրողների, որոնք էլ հրապարակել են: Ըստ այդ պատմությունների, մահապատիժը որպես կանոն իրականացվում է կախաղանի միջոցով, լինում են դեպքեր, երբ մարդը միանգամից չի մահանում, եւ կախաղան հանելու մի քանի փորձ է արվում:

Կազմիի կոչվող շրջանում, որտեղ եւ գտնվում է հիշատակված բանտը, իր ժամանակին կախաղան է հանվել Սադդամ Հուսեյնը: Ու չնայած Իրաքում 2003 թվականից արգելվեց մահապատիժը, 2004-ին իրաքյան ժամանակավոր կառավարությունը վերականգնեց այդ պատժատեսակը՝ կարգուկանոնի հաստատման անհրաժեշտության պատճառաբանությամբ: Սակայն «Amnesty International» իրավապաշտպան կազմակերպության տվյալներով, բռնությունների մասշտաբները Իրաքում 2005-ից ավելացել են, եւ դա վկայում է, որ մահապատիժը բնավ էլ արդյունավետ միջոց չէ:

Ա. Հ.

Բժիշկը ազատության մեջ է: Ջեկ Գեւորգյանի արվեստը

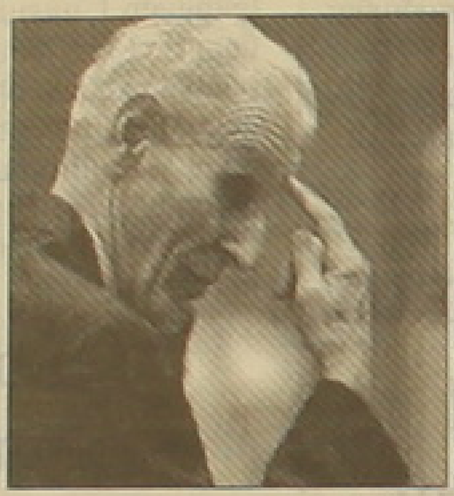

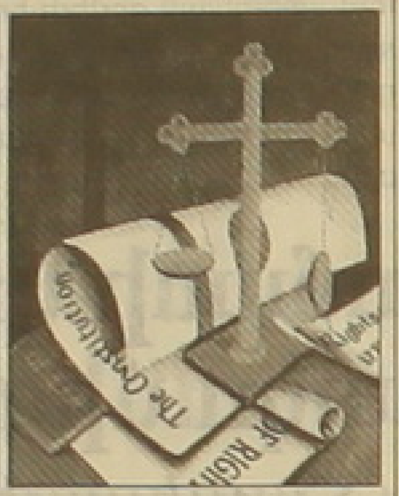

Մինչ Ջեկ Գեւորգյանին բոլորը ճանաչում են որպես «մահաբեր բժշկի», որն 8 տարի բանտում անցկացնելուց հետո մեկ տարի առաջ ազատ է արձակվել, քչերին է հայտնի, որ նա նաեւ երաժիշտ է, երգահան եւ նկարիչ: Նա արվեստի միջոցով զարմանալի բծախնդրությամբ կարողանում է վեր հանել մարդկային բնության «մութ ծալքերը»:

Հոկտեմբերի 5-ին Ուոթերթաունի (Մասաչուսեթս) «Ամերիկայի հայկական գրադարանի եւ թանգարանի» (ԱՀԳԹ) դահլիճում հեղինակի ներկայությամբ բացումն է կատարվել «Բժիշկը ազատության մեջ է: Ջեկ Գեւորգյանի արվեստը» նկարների ցուցահանդեսի, որն, ըստ ստացված մամլո հաղորդագրության, տեւելու է մինչեւ դեկտեմբերի 5-ը:

Գեւորգյանը ծնվել է 1928-ին Պոնտիակում (Միչիգան) ցեղասպանությունից մազապուրծ հայերի ընտանիքում: 1976-ին տեղափոխվել է Կալիֆոռնիա, որտեղ էլ զբաղվել է ախտաբանությամբ: Նա նաեւ արվեստի բնագավառում իր հետաքրքրություններն է սկսել բացահայտել այնտեղ: Նրա ավարտուն կտավներն ու մի քանի այլ անձնական իրեր գողացվել են տեղական պահեստարանից, բայց անձնատուր լինելու սովորություն չունեցող բժիշկ-արվեստագետը 1993-ին վերստին վերցնելով վրձինը, կարողացել է վերստեղծել գողացված կտավների կրկնօրինակները, որոնք նա հանձնել է ԱՀԳԹ-ին:

«Գեւորգյանի արվեստը այնքան խիզախ է ու սուր, այնքան ճնշող եւ դրամատիկական, որքան իր հակաճառային խոսքերն ու բնավորության գծերը», գրել է Մայքլ Բեցոլդն իր «Հանդիպում մահվան բժշկի հետ» գրքում: «Նրա կտավները չափազանց լավ են կատարված, սյուռեալիստական ոճով, երբեմն վախենալու, խելագար, երբեմն էլ զվարթ եւ վառվռուն», ավելացնում է նա:

Ինքը՝ Գեւորգյանը իր կտավները համարում է «պատկերազարդ փիլիսոփայություն»: Նրանք հասարակական, քաղաքական ու բժշկագիտական երկխոսության են հրավիրում մարդկանց, որոնք անտարբեր չեն կարող մնալ այդ կտավները դիտելուց հետո: «Դրանք չեն արված «արվեստը հանուն արվեստի» նշանաբանով, այնպես որ ինձ մի քննադատեք արվեստաբանական տեսանկյունից», բացատրել է նա, հավելելով, որ սիրում է օգտագործել վառ գույներ, որպեսզի մարդկանց ուշադրությունը գրավի:

«Արդարության երկակի խաչը» կտավին անդրադառնալով, նա ասել է, որ «ներկայիս արդարադատության հանդեպ ժողովրդի անվստահությունը Ամերիկայում արդարացված է, որովհետեւ այդ բառը կորցրել է իր անցյալի իմաստը: Այդ համակարգը կոռումպացված է եւ սատանայական ոգին դեռեւս գործում է»: Իսկ «1915 ցեղասպանություն, 1945» կտավի մշակելն ու իրականացնելը վեր է ամեն տեսակի մարդկային ըմբռնումներից: Որեւէ ձեռնարկ, միջոցառում, փորձ կամ կտավ չի կարող այդ անսահման վայրագությունների չափերն ու իսկական նշանակությունը հաղորդել մարդկանց: «Ցեղասպանության հանդեպ հետաքրքրություն չցուցաբերելը կամ ապագա սերունդների հիշողությանը չհանձնելը նշանակում է վերստին ականատես լինել այդ բոլորին, ինչ որ մեր օրերին ամեն վայրկյան կատարվում է»:

Հիշեցնենք, որ Ջեկ Գեւորգյանը «մահաբեր բժիշկ» անունը ստացել է 100 մահամերձ հիվանդների նկատմամբ, նրանց իսկ համաձայնությամբ, էվթանազիա կիրառելու համար:

Հ. Ծ.

ՍԱՐՈՅԱՆ-100

Միջազգային գիտաժողով

Հոկտեմբերի 7-10-ը Երեւանում անց է կացվում «Վիլյամ Սարոյան, համաշխարհային գրականություն եւ ազգային ինքնություն» խորագրով միջազգային գիտաժողովը՝ նվիրված գրողի ծննդյան 100-ամյակին: Գիտաժողովը երեկ բացվեց ամերիկյան համալսարանի ճեմասրահում ցուցադրված շուրջ 100 արխիվային նյութերի եւ լուսանկարների, 4 ձեռագրերի, նաեւ գրողի հոբելյանի առիթով տեղապատվերի շրջանակներում հրատարակված 9 գրքերի շնորհանդեսով: Գիտաժողովի ընթացքում կլինեն չորս սասնյակ զեկուցումներ, կլոր-սեղան քննարկումներ՝ մասնակցությամբ ԱՄՆ-ից, Ֆրանսիայից, Անգլիայից, Վրաստանից, Սիրիայից, Ռուսաստանից ժամանած ու հայաստանաբնակ գրականագետների, ակադեմիկոսների, արվեստաբանների ու բանաստեղծների:

Գիտաժողովի 4 օրերի ընթացքում աշխարհի տարբեր ծագերից Երեւանում մեկտեղված մտավորականների այս մեծ խմբին կհամախմբի Վիլյամ Սարոյանի համամարդկային գրականությունը: Միջազգային գիտաժողովին մասնակցում էին նաեւ գրողի հորեղբոր տղան՝ Հենք Սարոյանը, որը բազմաթիվ հեռուստաֆիլմերի հեղինակ է, մորաքրոջ աղջիկը՝ Ջեկի Կազարյանը, որը գնել է Սան Ֆրանցիսկոյում Սարոյանի տունն ու դարձրել թանգարան:

Գիտաժողովի հանդիսավոր բացմանը ներկա էին ՀՀ վարչապետը, Հայաստանում ԱՄՆ նորանշանակ դեսպանը, ՀՀ մշակույթի նախարարը եւ փոխնախարարը: Վարչապետ **Տիգրան Սարգսյանը** ՀՀ կառավարության անունից ողջունեց գիտաժողովի մասնակիցներին ու կարեւորեց Վիլյամ Սարոյան գրողի դերը համաշխարհային գրականության մեջ ու հայ ժողովրդի կյանքում: Մշակույթի նախարար **Հասմիկ Պողոսյանն** իր ելույթում նշեց. «Հայկական թեման անգլիագիր մեր հայրենակիցը դարձրեց համամարդկային: Սարոյանի շնորհիվ հայի խենթ եւ ռոմանտիկ կերպարը հասանելի դարձավ բոլորին: Հարցին, թե հանուն ինչի՞ է ստեղծագործում գրողը, Սարոյանն ուներ մի անփոփոխ պատասխան բոլոր ժամանակներում. «Հանուն մարդու բարօրության եւ վեհության»: Վիլյամ Սարոյանը համամարդկային լինելուց առաջ մեզ համար նախ ազգային արժեք է, զտարյուն հայի ազնվագույն տեսակ»:

Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան **Մարի Յովանովիչը** գիտաժողովի մասնակիցներին հայերենով ողջունեց ու նշեց. «Շատ ուրախ եմ, որ Հայաստան եմ եկել մի այնպիսի պահի, երբ տոնվում է ամերիկահայ մեծ գրող Վիլյամ Սարոյանի ծննդյան 100-ամյակը: Նա 20-րդ դարի լավագույն ու ճանաչված գրողներից մեկն է, որը քարոզել է լավատեսություն՝ արտացոլելով դա իր ստեղծագործություններում... »:

Մշակույթի փոխնախարար **Դավիթ Մուրադյանը** գրողին ներկայացնելով՝ նշեց, որ գիտաժողովը նոր գործեր ստեղծելու հիմք կտա, քանի որ Սարոյանը բազմաբնույթ ստեղծագործություններ ունի, որոնց խորը ուսումնասիրության կարիքը կա: Իսկ դա էլ հիմք կդառնա սարոյանական կենտրոնի հիմնադրման:

Այսօր գիտաժողովը կշարունակի իր աշխատանքները կլոր սեղանի շուրջը՝ նոր զեկուցումներով:

ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Կիրիլ Պլեսնյով. «Թատրոնում գլխավորը զգացմունքների անկեղծությունն է»

«Հայ ֆեստ» թատերական փառատոնի շրջանակներում Կազանցեւի դրամատուրգիայի եւ ռեժիսուրայի կենտրոնը կներկայանա դրամատուրգ Յուրի Կլավդիեւի «Ես գնդացրորդ եմ» մոնոներկայացմամբ, որտեղ գլխավոր հերոսին մարմնավորում է երիտասարդ դերասան Կիրիլ Պլեսնյովը: Դերասանը խոստովանում է, որ իր ստեղծագործական կյանքում կարեւոր նշանակություն ունի հատկապես «Ֆանտոմային ցավեր» ներկայացումը, որտեղ մարմնավորած դերի համար 2005-ին «Նոր դրամա» թատերական փառատոնում արժանացել է մրցանակի «Լավագույն տղամարդու դեր» անվանակարգում: Հետագայում դերասանը «Չայկայի», իսկ «Դիմադրություն» ֆիլմում մարմնավորած կերպարի համար արժանացել է «Ոսկե թուր» մրցանակի:

Երեւանում ցուցադրվող «Ես գնդացրորդ եմ» մոնոներկայացումը երկու կապիտանների մասին է: Դա կարծես երկխոսություն լինի երիտասարդ տղայի եւ նրա զինվորական պապի միջեւ: Տարբեր ժամանակներում նրանք մասնակցել են պատերազմական գործողություններին եւ ողջ մնացել: Մինչդեռ նրանց ընկերները ռմբակոծության ժամանակ մահացել են:

- Դժվար չէ՞ մոնոներկայացում խաղալ:

- Առաջին անգամ եմ մոնոներկայացումով հանդես գալիս եւ հավատացեք, որ շատ դժվար էր: Սկզբնական շրջանում չէի կարողանում ընկալել, թե ինչպես է հնարավոր ավելի քան մեկ ժամ միայնակ հանդիսատեսին գերել, որպեսզի նա չհոգնի: Մինչ բեմադրությունը, դիտել եմ բազմաթիվ մոնոներկայացումներ Ռուսաստանում, Եվրոպայում, որպեսզի կարողանայի գնահատել դերասանների խաղի թերություններն ու առավելությունները: Մոնոներկայացումն էլ իր հետաքրքրությունն ու գրավչությունն ունի:

- Ներկայացման լեզուն այնքան էլ գրական չէ: Հանդիսատեսն ինչպե՞ս է ընկալում փողոցային ժարգոնը:

- Ռուսաստանում դրական են վերաբերվում: Երբեւէ չի պատահել, որ ներկայացման կեսից դահլիճը լքեն: Մինչ միջոցառումը զգուշացնում ենք, որ ներկայացման լեզուն այնքան էլ նորմատիվ չէ: Վերջիվերջո խոսքը հանցագործի մասին է: Գործողություններն ընթանում են պատերազմի դաշտում, եւ ժարգոնով խոսելն անխուսափելի է: Իմ բարեկամներից շատերի տղաները դիտել են ներկայացումն ու հավաստիացնում են, որ այդ պատմությունը շատ օգտակար է հենց պատանիների համար: Խաղացել ենք նաեւ Լեհաստանում, Հունգարիայում: Այնտեղ նույնպես արձագանքները դրական էին:

- Ինչպե՞ս է, որ մտադրվել ես նաեւ ռեժիսորական աշխատանքով զբաղվել:

- Այո: Այս տարի անպայման կընդունվեմ Վլադիմիր Կոնտինենկոյի ղեկավարած ռեժիսուրայի դասարանը: Չեմ ցանկանում արթնանալ 70 տարեկան հասակում եւ զղջալ, որ երիտասարդ տարիքում չեմ արել այն, ինչ սիրում էի, ու ինչի մասին երազում էի: Արդեն մի քանի սցենարներ եմ պատրաստել: Շատ եմ սիրում «Подсани» ֆիլմն ու կցանկանայի ապագայում այդպիսի սյուժեով ֆիլմեր նկարահանել:

- Հաճա՞խ ես փոքր դերերից հրաժարվում:

- Եթե հետաքրքրական կերպար է, դերի մեծությունն այնքան էլ էական չէ: Օրինակ, որոշ ժամանակ առաջ հրաժարվեցի ֆիլմում մարմնավորել գլխավոր հերոսի կերպարը՝ թատրոնում ավելի փոքր դերում խաղալու համար: Եթե դերը, կերպարն ինձ չի գրավում, հավատացեք, չեմ կարող խաղալ: Կարծում եմ, հաջողության գրավականը հետաքրքրությունն է: Եթե կերպարն ինձ դուր է գալիս՝ նշանակում է հանդիսատեսն էլ կհավանի: Թատրոնում գլխավորը զգացմունքների անկեղծությունն է: Իհարկե հաջողված դերը քեզ փոխում է, սակայն փորձում եմ իմ կերպը չփոխել ու չդավաճանել սկզբունքներս:

- Երեւանը հավանեցի՞ր:

- Շատ գեղեցիկ քաղաք է: Դեռ շատ վայրեր չեմ հասցրել այցելել, սակայն այն, ինչ տեսել եմ՝ տպավորիչ էր:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Յոթ զգացողությունը»՝ մարդկային մեղքերի մասին

Համաշխարհային գրականության բազմաթիվ դեմքեր հաճախ են անդրադարձել մարդու կերպին, կյանքին ու գործած մեղքերին եւ հիասթափվել են՝ գիտակցելով մարդու անզորությունը:

Մարդկային մեղքերի ու զղջման մասին է նաեւ Վահան Բադալյանի «Յոթ զգացողություն» ներկայացումը, որի պրեմիերան տեղի ունեցավ օրերս Ազգային գեղագիտության կենտրոնի Փոքր թատրոնում: Ներկայացումը հայ-իտալական համատեղ աշխատանքի արգասիքն է:

«Յոթ զգացողությունը» փորձում է ժամանակակից պարի, պատկերների, խորհրդանշական ժեստերի միջոցով բացահայտել մարդու մեղքի զգացողությունը, առեղծվածը: Իսկ «Մասյանից» արտաբերված հատվածներն ավելի ազդեցիկ ու գրավիչ են դարձնում դերասանների խաղն ու հանդիսատեսը լիովին ընկալում է մարդկային հուզումները, տանջանքի, հիասթափության, վախի ու անորոշության զգացումները:

«Հայտնի են հինգ զգացողություններ: Վեցերորդը բնազդն է, իսկ յոթերորդը, թերեւս, մեղքի զգացողությունը: Այդ զգացողությունը, կարծես, մարդուց անբաժան է: Երբեմն զարմանում ես: Թվում է, թե որեւէ վատ բան չես արել, սակայն մեղքի զգացողությունը հոգիդ կրծում է», **«Ազգ»**-ի հետ առանձնազրույցում նշեց Վահան Բադալյանը:

Ներկայացման ավարտը խորհրդանշական է: Երկար տառապանքից, տանջանքներից, չարի ու բարու պայքարից հետո մարդն ուղղորդվում է դեպի լույսը, Աստվածն ու մոմ վառում:

Հ. Հ.

Անցուդարձ

Արժանապատիվ աշխատանքի համաշխարհային օրը հայ աշխատողները գործադուլներով չեն դիմավորում

Մինչդեռ զարգացած երկրներում սա արդեն բարի ավանդույթ է

«Պահանջվում են մինչեւ 25 տարեկան բարեսեր արտաքինով աղջիկներ»: Գործատուի հայտարարությունն է հայաստանյան իրականությունում:

«Աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունը, Հայաստանի աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարությունը, գործատուների միությունը եւ արհմիությունների կոնֆեդերացիան մինչեւ 2011 թվականն իրականացնելու են ծրագիր, որի հաջող ավարտի դեպքում նման հայտարարությունները պետք է մեր առօրյայում տեղ չգտնեն: Գործատուն պետք է աշխատող ընդունի՝ հաշվի առնելով միայն մասնագիտական ունակությունները: Հակառակ դեպքում գործատուն ստիպված կլինի պատասխան տալ օրենքի առջեւ», նշում է Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի նախագահ **Էդուարդ Թումասյանը**:

Նման իրականություն մեզ կարող է սպասել միայն 2011 թվականին, այսօր, աշխատուժի հագեցվածության պայմաններում, պատկերը տրամագծորեն հակառակն է: «Աշխատանքային հարաբերություններում խախտումների կարող ենք հանդիպել ամեն քայլափոխին: Մարդիկ աշխատում են առանց աշխատանքային պայմանագրերի, չեն հարգվում նրանց իրավունքները: Բազմաթիվ ընկերություններում պարզապես չկան արհմիություններ, աշխատողներն իրենք էլ հետամուտ չեն լինում իրենց իրավունքների պաշտպանությանը՝ վախենալով կորցնել աշխատանքը», ասում է Էդուարդ Թումասյանը:

Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիան ողջ հանրապետությունում ունի 23 ճյուղային միություն: Վերջին կիսամյակի ընթացքում ստացել են 255 դիմում բողոք: Ընթացք են տվել բոլոր գործերին, հիմնականում խնդիրը լուծվում է աշխատողի օգտին: «Դպրոցներից մեկում տնօրենն աշխատողներից մեկին հեռացրել էր աշխատանքից: Վերջինս դիմել էր մեզ՝ համոզված լինելով, որ իրեն աշխատանքից անօրինական կերպով են հեռացրել: Մեր մասնագետները խոսեցին տնօրենի հետ՝ ներկայացնելով նրան խախտումները, եւ նա վերականգնեց աշխատակցին իր պաշտոնում: Գործատուները հիմնականում լսում են մեր հիմնավորումները եւ պատրաստ են երկխոսության», համոզված է Հայաստանի արհմիությունների կոնֆեդերացիայի իրավաբանական բաժնի վարիչ **Միքայել Փիլիպոսյանը**: Իսկ երկխոսություն կառավարության, գործատուների եւ արհմիությունների միջեւ սկսվել է միայն այս տարի: «Կնքվել է եռակողմ պայմանագիր, որի նպատակն աշխատողի իրավունքների պաշտպանությունն է եւ արժանապատիվ աշխատանքի ապահովումը», նշում է Էդուարդ Թումասյանը: Արժանապատիվ աշխատանքի բանաձեւ արհմիությունների կոնֆեդերացիայում սահմանել են: Զբաղվածություն, իրավունքներ, պաշտպանվածություն եւ երկխոսություն. այս տարրերի ներկայացմամբ եւ ծաղկամամբ կոնֆեդերացիայում փորձում են հասնել արժանապատիվ աշխատանքի հաստատմանը մեր իրականությունում: Քայլերից մեկն արդեն արված է: Հոկտեմբերի 7-ը արժանապատիվ աշխատանքի համաշխարհային օրն է:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Գործատուն ճիշտ է գրեթե միշտ

Աշխատաշուկան թելադրում է իր կանոնները

Սայաթ-Նովայի անվան երաժշտական դպրոցի արդեն նախկին չորս ուսուցիչները համոզված են, որ իրենք այսօր աշխատանքից զրկված են միմիայն տնօրենի քմահաճության պատճառով: Տնօրեն **Տիգրան Հեքեքյանն** էլ պնդում է. անձնական խնդիրներ այստեղ չկան, դպրոցի սահմանափակ բյուջեն չի բավարարում մանկավարժական մեծ կոլեկտիվի աշխատավարձերը վճարելուն, ստիպված են դիմել կրճատումների:

Խնդիրը, սակայն, իրականում ավելի խոր արմատներ ունի, համոզված են «Ընդդեմ իրավական կամայականության» ՀԿ-ի ներկայացուցիչները: Հայաստանում այսօր գործատուն գրեթե միշտ հանդես է գալիս շահեկան դիրքերից, աշխատողն էլ կախյալ վիճակում է: Իրադրությունը չի փրկում անգամ 2005 թվականից ուժի մեջ մտած նոր աշխատանքային օրենսգիրքը, որը, աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարության ներկայացուցչի համեմատմամբ, լավագույններից մեկն է Եվրոպայում: «Աշխատանքային օրենսգիրքը մշակելիս հիմք ենք ընդունել Լիտվայի օրենսդրությունը, որն աշխարհում համարվում է լավագույններից մեկը», նշում է նախարարության ներկայացուցիչ **Գագիկ Բլեյանը**: «Տնտեսական իրավունքի պաշտպանության» ծրագրի ղեկավար **Ժորա Խաչատրյանը** պատրաստ է քննարկել օրենսգրքի յուրաքանչյուր հոդվածը, նա համոզված է, որ աշխատանքային օրենսգիրքը ոչ միայն հեռու է կատարյալ լինելուց, այլեւ գրեթե միշտ առավելությունը թողնում է գործատուի օգտին: «Աշխատուժի հագեցվածության պատճառով այսօր գործատուն իրեն թույլ է տալիս բազմաթիվ խախտումներ կատարել. նա կարող է առանց պայմանագրի աշխատանքի ընդունել կամ անորոշ ժամկետով պայմանագիր կնքելու փոխարեն առաջարկել որոշակի ժամկետով՝ 6 ամսից մինչեւ 1 տարի ժամանակահատվածով պայմանագիր: Այն լրանալուց հետո էլ գործատուն կարող է առանց որեւէ բացատրության լուծարել պայմանագիրը», ասում է **Ժորա Խաչատրյանը**:

Սայաթ-Նովայի անվան երաժշտական դպրոցի նախկին ուսուցչուհի **Սուսաննա Արմենակյանը** վստահ է, որ իր հետ դեռ 2005 թվականին պետք է անորոշ ժամկետով պայմանագիր կնքվեր, մինչդեռ արդեն երրորդ տարին Տիգրան Հեքեքյանը պայմանագիր էր կնքում 10 ամիս ժամկետով: «Սեպտեմբերից հուլիս աշխատանք ունեի: Այնուհետեւ երկու ամիս գործազուրկի կարգավիճակում էի, առանց իմանալու՝ արդյոք սեպտեմբերին կկնքվի՞ նոր պայմանագիր, թե՞ ոչ: Այս տարվա հուլիսին չորս ուսուցիչներ դիմեցին դատարան՝ պահանջելով վերականգնել իրենց իրավունքները եւ կնքել անորոշ ժամկետով պայմանագիր: Սեպտեմբերին էլ պարզ դարձավ, որ ոչ միայն իմ, այլեւ շուրջ 15 ուսուցիչների հետ չի կնքվել պայմանագիր: Այստեղ գործել է միայն անձնական հաշիվներ մաքրելու ցանկությունը: Տիգրան Հեքեքյանը պարզապես չի հանդուրժել դատարան դիմելու մեր նախաձեռնությունը», ասում է Սուսաննա Արմենակյանը:

«Պայմանագիր չի կնքվել միայն այն ուսուցիչների հետ, ովքեր 16 ժամից պակաս ծանրաբեռնվածություն ունեին: Մյուս բոլոր ուսուցիչների հետ սեպտեմբերից կնքվել են անորոշ ժամկետով պայմանագրեր: Անձնական որեւէ խնդիր այստեղ չի կարող լինել: Յուրաքանչյուր տնօրենի նպատակն է, որ իր ղեկավարած հաստատությունում աշխատեն լավ մասնագետներ: Դպրոցի ուսուցիչները ստանում են նվազագույն աշխատավարձ, սակայն այդ պարագայում անգամ դպրոցի սահմանափակ բյուջեն բավարար չէ աշխատավարձերի վճարման եւ դպրոցի զարգացումն ապահովելու համար», վստահեցնում է Տիգրան Հեքեքյանը:

Մինչդեռ 2007 թվականին լավագույն ուսուցչուհի հռչակված Սուսաննա Արմենակյանը վստահեցնում է. դրանք անհիմն պատճառաբանություններ են: «Ես 20 ժամ ծանրաբեռնվածություն ունեի»:

Դատարան դիմած չորս ուսուցիչների փաստաբան **Մարիամ Ղույանը** դատարանից օբյեկտիվ վճիռ է ակնկալում: «Դեպքն իսկապես բացառիկ է: Այսօր աշխատողի իրավունքների ոտնահարման կարող ենք հանդիպել ամեն քայլափոխի, սակայն բացառիկներն են փորձում պաշտպանել իրենց իրավունքները, այն էլ դատարանի միջոցով: Աշխատանքային օրենսգիրքը սահմանում է, թե որ դեպքերում պետք է կնքել որոշակի ժամկետով պայմանագիր: Ուսուցիչների հետ նման պայմանագրի կնքումն արդեն իսկ օրենքի խախտում էր», նշում է իրավաբան Մարիամ Ղույանը: Բոլոր հարցերը ծագում են օրենքի սխալ մեկնաբանումից, համոզված է Գագիկ Բլեյանը: «Այդ իսկ պատճառով մշակել ենք փոփոխությունների եւ լրացումների փաթեթ, որոնց ընդունմամբ օրենսգրքի 70 հոդված փոփոխությունների կենթարկվի», ասում է նա:

Ով է ի վերջո արդարացի. գործատու դպրոցի տնօրենը, թե՞ աշխատողի կարգավիճակում հանդես եկող ուսուցիչները, կորոշի դատարանը: Գործընթացն արդեն վճռի կայացման փուլում է:

Ա. Բ.

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչպես են կառավարվում պետական ֆինանսները

Պետական ֆինանսների կառավարման համակարգի գնահատման հաշվետվությունը երեկ «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում ներկայացրեց ֆինանսների նախարար **Տիգրան Դավթյանը**: Հիշյալ փաստաթուղթը նախարարությունը մշակել է Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ:

Հաշվետվության ներկայացմանը մասնակցում էր նաեւ վարչապետ **Տիգրան Սարգսյանը**, որն իր ելույթում նշեց, որ պետական ֆինանսների կառավարման համակարգում արվել են լուրջ քայլեր: Նա, փաստելով այստեղ արձանագրված հաջողությունները, միաժամանակ մատնանշեց շեղումները բյուջեի կատարողականում: «Առաջին եռամսյակում ունենում ենք խնայողություններ, իսկ չորրորդում՝ մեծ ծավալի ծախսեր: Սա նշանակում է, որ բյուջետային ծախսերի ծանրաբեռնվածությունն ընկնում է չորրորդ եռամսյակի վրա: Որն է պատճառը, որ չենք կարողանում այս խնդիրը լուծել», ասաց վարչապետը: Այնուհետեւ նա անդրադարձավ ներքին աուդիտի՝ պետական ֆինանսական հաստատություններում աշխատանքի հարցին: Ըստ Տիգրան Սարգսյանի, ներքին աուդիտը պետք է հետեւի՝ բիզնես գործընթացով նկարագրված ընթացակարգերը պահպանվում են, թե՞ ոչ: Եթե կան շեղումներ, ապա դրանք պետք է դառնան վերադասի քննարկման առարկա: Վարչապետը նշեց այդ շեղումների 2 պատճառ: Առաջինն այն է, որ ուղղակի թերացում կա, երկրորդը՝ պետական միջոցների կառավարման գործընթացը ճիշտ կազմակերպված չէ:

Ա. Մ.

Գագիկ Մինասյանը մատնացույց է անում նոր բյուջեի փոքր դեֆիցիտը

2009 թվականի պետական բյուջեի նախագիծը, որ վերջերս արժանացել էր կառավարության հավանությանը, այժմ քննարկվում է Ազգային ժողովի հանձնաժողովներում: Բյուջեի հիմքում կառավարության երկարաժամկետ ծրագիրն է, ԿԲ, ֆինանսների նախարարության, Արժույթի միջազգային հիմնադրամի կանխատեսումներն ու ուսումնասիրությունները: Նշելով «Բյուջե 2008»-ի հստակ սոցիալական ուղղվածությունը, ԱԺ ֆինանսավարկային հանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Մինասյանը երեկ լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում նշեց նոր բյուջեի առանձնապես փոքր դեֆիցիտը եւ այն, որ գնաճը նախատեսվում է 5 տոկոսի սահմաններում, եկամուտները՝ 905 մլրդ, իսկ ծախսերը 945 մլրդ դրամ են: Այս բյուջեն ԱԺ հանձնաժողովները շուռումուռ կտան մինչեւ նոյեմբերի կեսերը, հետո պատգամավորները կքննարկեն արդեն լիագումար նիստում:

Մ. Խ.

Պրոֆեսիոնալներին՝ շնորհակալություն

«Ազգի» աշխատակից Մարիետա Խաչատրյանը շնորհակալ է Պերինատոլոգիայի, մանկաբարձության եւ գինեկոլոգիայի ինստիտուտի բժիշկ Դավիթ Աբովյանից եւ բուժանձնակազմից՝ բարձր պրոֆեսիոնալիզմի եւ հոգատար վերաբերմունքի համար:

«Ազգ»-ի խմբագրությունը շնորհավորում է Մարիետա Խաչատրյանին եւ Մասիս Միքայելյանին՝ անդրանիկ թոռան՝ Նարեկի ծննդյան առթիվ:

Ուղղում

Մեր թերթի 2008-ի հոկտեմբերի 4-ի համարում հրապարակված «Անշարժ գույքի գործարքների քանակը եւ բնակարանների գները Երեւանում նվազել են» հոդվածում տեխնիկական պատճառներով սխալ է թույլ տրվել: Երեւանում բնակարանների միջին գներն ըստ համայնքների ցույց տվող աղյուսակը 2-րդն էր, այլ ոչ թե 1-ը, ինչպես նշվել է թերթում, եւ ընդհակառակը՝ անհատական տների միջին գներն ըստ համայնքների ցույց տվող աղյուսակը 1-ինն էր, այլ ոչ թե 2-րդը, ինչպես նշվել էր թերթում: Հայցում ենք ընթերցողների ներողամտությունը:

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 8.30-Վ. Բրյուսովի անվան պետական լեզվաբանական համալսարանի մուտքի մոտից լրագրողները կտեղափոխվեն Ծաղկաձոր, որտեղ տեղի կունենա գիտաժողով՝ «Բարձրագույն լեզվաբանական կրթությունը բարեփոխումների գործընթացում» թեմայով:
- 10.00-«Անի պլազայի» «Անի» սրահում կբացվի հայ-բելգիական բիզնես-ֆորում:
- 12.00-ՍԻՄ «Ազդակ» ակումբի հյուրն է Մարքսիստական կուսակցության նախագահը, թեման՝ ՀՀ նախագահի ուղերձը Դավիթ Հակոբյանի մեկնաբանությամբ:
- 14.00-«Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է Հայաստանի հելսինկյան կոմիտեի նախագահ, իրավապաշտպան Ավետիք Իշխանյանը:
- 16.00-«Հույսի կամուրջ» հասարակական կազմակերպության գրասենյակում (Կորյունի 19ա) տեղի կունենա հանդիպում՝ «Հավասար հնարավորություններ լրասփյուռմիջոցների 6-րդ մրցույթին ընդառաջ» խորագրով:
- 16.00-«Թեքեյան» կենտրոնում տեղի կունենա Թեքեյան մշակութային միության «Հայկաշեն Ուզունյան» մրցանակաբաշխությունը:
- 17.30-Վ. Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտում տեղի կունենա «Համատեղ ճիգակիր-2008» զորավարժությունների բացման արարողությունը: Ներկա գտնվելու հնարավորություն կունենան միայն լուսանկարիչները եւ օպերատորները:

Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը ՀՀ 1998-2008 թթ. արտաքին քաղաքականության ոլորտո՞ւմ

ՀՀ-Թուրքիա ֆուտբոլի ազգային հավաքականների խաղը համատեղ դիտելու նպատակով ՀՀ նախագահ Ս. Սարգսյանը Երեւան հրավիրեց Թուրքիայի նախագահ Ա. Գյուլին: Վերջինիս ժամանումը Երեւան քաղաքական եւ լրատվական դաշտում շատ հարցեր առաջացրեց, այդ թվում եւ՝ որքանո՞վ է այս այցը տեղավորվում 1998 թվականից ցեղասպանության ճանաչումը որպես պետական քաղաքականություն (որի առաջին քայլն էր նախագահ Ռ. Քոչարյանի՝ ցեղասպանության վերաբերյալ 1998 թ. սեպտեմբերյան ելույթը ՄԱԿ-ի լիագումար նիստում) հռչակած ՀՀ իշխանությունների արտաքին քաղաքականության համատեքստում: Իսկ արդյոք ցեղասպանության ճանաչումը դինամիկորեն եղե՞լ է ՀՀ արտաքին քաղաքականության ոլորտում, փորձենք պատասխանել:

Հարցի պատասխանը պահանջում է որոշակի հստակեցումներ եւ պարզաբանումներ:

«Ցեղասպանության միջազգային ճանաչում» արտահայտությունը

«Ցեղասպանության միջազգային ճանաչում» արտահայտությունը հստակություն չի պարունակում, քանզի ճանաչումը կարող է լինել երեք տեսակի՝ բարոյական, քաղաքական եւ իրավական: Ճանաչման յուրաքանչյուր տեսակ հետապնդում է ուրույն նպատակ եւ խնդիրներ, ունի միմյանցից տարբերվող «թիրախ» ու, ըստ այդմ, կատարվելիք աշխատանքային-քաղաքական միջոցառումներ եւ այլն: Մասնավորապես, եթե ՀՀ իշխանությունների նպատակը ցեղասպանության միջազգային բարոյական ճանաչումն է, ապա պետք է աշխատանք տարվի տարբեր երկրների ինտելեկտուալների եւ մշակութային կազմակերպությունների հետ, իսկ եթե իրավական ճանաչումն է, ապա՝ խորհրդարանների եւ դատական ատյանների հետ («թիրախների» տարբերություն): Առարկայացնելով վերոշարադրյալը, նշենք, որ աշխարհի շատ երկրների ինտելեկտուալներ, որոնց թվում՝ ազգությամբ թուրք պատմաբաններ եւ գրողներ (Օրհան Փամուկը եւ այլք) ճանաչել են Հայոց ցեղասպանության փաստը, ինչը կարելի է գնահատել որպես բարոյական հաղթանակ: Արդյոք սա բավարարո՞ւմ է ՀՀ իշխանություններին: Ինչպես արդեն նշեցինք, ճանաչման յուրաքանչյուր տեսակ հետապնդում է ուրույն նպատակ, մասնավորապես՝ ցեղասպանությունից տուժածները բարոյական ճանաչումից տնտեսական փոխհատուցում չեն կարող ակնկալել, իսկ իրավականից՝ այո: Ճանաչման յուրաքանչյուր տեսակի համար ՀՀ իշխանությունները պարտավոր էին պատրաստել համապատասխան փաստաթղթեր եւ նյութեր: Եթե ՀՀ իշխանություններն իսկապես ձգտում էին հասնել ցեղասպանության իրավական ճանաչմանը, ապա պարտավոր էին վերջին 10 տարվա ընթացքում պատրաստել ցեղասպանությունից տուժածների, ինչպես նաեւ վերջիններիս իրավահաջորդների փոխհատուցման պահանջները բավարարող անհրաժեշտ փաստաթղթեր: Այդ գործը հնարավոր չէ նույնիսկ մեկ տարում անել, քանզի այդ փաստաթղթերը ցրված են աշխարհով մեկ եւ պահպանվում են տարբեր երկրների պետական մարմիններում (արխիվներում եւ այլն), հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների արխիվներում, ինչպես նաեւ տասնյակ հազարավոր հայաստանցի եւ սփյուռքահայ անհատների մոտ: Հետաքրքրական է իմանալ, թե ՀՀ իշխանությունները 1998-2008 թթ. ընթացքում պատրաստե՞լ են Թուրքիայի տարածքում հայկական պատմաճարտարապետական հուշարձանների ավերման (մշակութային ցեղասպանություն) վերաբերյալ համապատասխան նյութեր:

Կարող ենք փաստել, որ ՀՀ իշխանությունները 1998-2008 թթ. բազմիցս հայտարարելով ցեղասպանության միջազգային ճանաչման մասին, այդպես էլ չհստակեցրին, թե ճանաչման ո՞ր տեսակն է ընդգրկված ՀՀ արտաքին քաղաքականության ոլորտում:

Ցեղասպանության միջազգային ճանաչման հարցի համակարգման խնդիրը

Որքան մեզ հայտնի է, ՀՀ արտաքին քաղաքականության յուրաքանչյուր ուղղություն համակարգում է ԱԳ նախարարի համապատասխան տեղակալը: Սակայն, մինչ այժմ, մեզ հայտնի չէ, թե տեղակալներից ո՞վ է համակարգում ցեղասպանության միջազգային ճանաչման հարցը եւ մինչ օրս էլ նրանցից չենք լսել որեւէ հաշվետվություն կատարված աշխատանքների մասին: Ավելին, մեզ հայտնի չէ նաեւ, թե վերջին 10 տարվա ընթացքում ՀՀ բյուջեից գումար հատկացվե՞լ է ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացին:

Ցեղասպանության միջազգային ճանաչման եւ հողային պահանջատիրության հարցը

Ինչպես ցույց են տալիս մեր դիտարկումները, հայ հասարակության մեջ տարածված է այն թյուր տեսակետը, թե ցեղասպանության միջազգային (անգամ Թուրքիայի կողմից) ճանաչումն ինքնըստինքյան ենթադրում է հայկական հողերի, մասնավորապես՝ Արեւմտյան Հայաստանի հանձնումը ՀՀ-ին: Սակայն.

ա) Արեւմտյան Հայաստանը մեզ համար ոչ թե իրավական, այլ աշխարհագրական հասկացություն է, այն էլ՝ առանց հստակ վարչական սահմանների: Ավելին, Թուրքիայի կազմում է գտնվում նաեւ հայկական պատմական տարածք Կարսի շրջանը, որն իր աշխարհագրական պատկանելությամբ եղել է ոչ թե Արեւմտյան, այլ՝ Արեւելյան Հայաստանի մասը: Ուստի, չնշելով հողային պահանջատիրության կոնկրետությունը, Արեւմտյան Հայաստանը ՀՀ-ին հանձնելը, ըստ էության, վերածվում է վերացական հասկացության:

բ) պահանջատիրության իրավական փաստաթղթերը.

Ինչպես արդեն նշեցինք, Արեւմտյան Հայաստան հասկացությունը չի կարող լինել պահանջատիրության հիմք: Սակայն չպետք է մոռանալ, որ ՀՀ-ի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու Թուրքիայի՝ ՀՀ-ին առաջադրած նախապայմաններից մեկը ՀՀ-ի կողմից Թուրքիայի տարածքային ամբողջականության ճանաչումն է: Վերոնշյալից բխում է, որ, այնուամենայնիվ, Թուրքիայի իշխանությունները մտավախություն ունեն, որ ցեղասպանության միջազգային ճանաչումից հետո ՀՀ-ն կարող է տարածքային պահանջատիրության հարց դնել Թուրքիայի առջեւ: Եվ այս տեսակետից հետաքրքրական է դիտարկել, թե վերջին 10 տարվա ընթացքում ՀՀ իշխանություններն ի՞նչ քայլեր են կատարել հստակեցնելու համար իրենց դիրքորոշումը ՀՀ-Թուրքիա տարածքային խնդիրների նկատմամբ: Իսկ որ ՀՀ-ի եւ Թուրքիայի միջեւ տարածքային վիճելի խնդիրներ կան, կարծում ենք, ընդունում են նաեւ ՀՀ իշխանությունները, քանզի, ինչպես արդեն նշեցինք, ՀՀ-ն ցայսօր չի հայտարարել Թուրքիայի տարածքային ամբողջականությունը ճանաչելու մասին:

ՀՀ-Թուրքիա տարածքային վիճելի խնդիրներին ծանոթանալու համար անհրաժեշտ է մի հայացք ուղղել մեր համատեղ պատմության՝ 1915-1921 թթ. էջերին: Բնավ նպատակ չհետապնդելով մանրամասնել այդ թվականների իրադարձությունները, նշենք միայն, որ այդ թվականներին ստորագրվել են հայ-թուրքական հայ-ռուսական եւ ռուս-թուրքական մի քանի պայմանագրեր, մասնավորապես՝ Սեւրի, Մոսկվայի, Կարսի պայմանագրերը, ինչպես նաեւ՝ ԱՄՆ կառավարության իրավարար վճիռը, որոնք առնչվում են ՀՀ-Թուրքիա տարածքային մերօրյա վիճելի խնդիրներին: Այս տեսանկյունից դիտարկելով հարցը, վստահաբար կարող ենք նշել, որ վերջին 10 տարվա ընթացքում ՀՀ իշխանությունները որեւէ պաշտոնական տեսակետ չեն արտահայտել վերոնշյալ պայմանագրերի (այդ թվում եւ՝ իրավարար վճռի) մասին: Վերոնշյալ ժամանակահատվածում ՀՀ իշխանությունները (միջազգային համապատասխան մասնագետների օգնությամբ) անգամ չփորձեցին պարզաբանել այդ պայմանագրերի մերօրյա իրավական ուժը: Սակայն այդ պարզաբանումն էլ բավարար չէ, քանզի անհրաժեշտ է եւս մեկ պարզաբանում: Նշված պայմանագրերը կնքվել են ՀՀ (1915-1920 թթ.) եւ ՀԽՍՀ (մինչ ԽՍՀՄ-ի կազմավորումը) ժամանակահատվածում: Այս իսկ առումով էլ անհրաժեշտ է պարզաբանել, թե այսօրվա ՀՀ-ն իրավական ինչպիսի կապերով է առնչվում այնօրյա ՀՀ-ի եւ ՀԽՍՀ-ի հետ: Կարծում ենք, պարզաբանելիս անհրաժեշտ է նկատի ունենալ նաեւ Անկախության հռչակագիրը, ըստ որի, 1990 թ. անկախության ուղին բռնած ՀՀ-ն իրեն համարեց ոչ թե 1918-1920 թթ. ՀՀ-ի իրավահաջորդը (ինչպես, օրինակ, իրենց պարագայում հայտարարեցին Մերձբալթյան հանրապետությունները, Վրաստանը եւ Ադրբեջանը), այլ հռչակեց նոր՝ անկախ պետություն, ըստ էության գիծ քաշելով նախորդ ժամանակահատվածում (1918-1921 թթ.) կնքված պայմանագրերի վրա:

Այսպիսով, ՀՀ իշխանությունները վերջին 10 տարվա ընթացքում փաստորեն չճանաչելով Թուրքիայի ներկա սահմանները, պարտավոր էին հստակ պարզաբանումներ տալ վերոնշյալ պայմանագրերի եւ հայկական պետականությունների իրավահաջորդության մասին, ինչը չեն արել:

Մեր կարծիքով, ՀՀ իշխանությունների այն տեսակետը, թե վիճելի հարցերը պետք է լուծվեն ՀՀ-Թուրքիա բանակցությունների միջոցով, ըստ էության, ընդունելի չէ: Բերենք Ադրբեջանի օրինակը: Թեեւ վերջին 10 տարվա ընթացքում Ադրբեջանի նախագահները Ղարաբաղի հարցի կապակցությամբ բանակցում էին ՀՀ նախագահների հետ, սակայն դա չէր խանգարում Ադրբեջանի ղեկավարությանը Ղարաբաղի հարցը հօգուտ իրեն, միջազգային տարբեր ատյաններում քննարկման հարց դարձնելուն: Հետեւաբար ՀՀ իշխանությունները 1998-2008 թթ. կարող էին իրենց վերաբերմունքն արտահայտել պայմանագրերի եւ իրավահաջորդության հարցի վերաբերյալ, առավել եւս, որ տարածքային վիճելի խնդիրների կապակցությամբ Թուրքիայի հետ երբեւէ բանակցություններ չեն վարել՝ գոնե բացահայտ:

Արդեն 14 տարի հրադադար է եւ ԼՂՀ սահմանակից տարածքները, այդ թվում եւ պատմական հայկական Քարվաճառի շրջանը, գտնվում են հայկական ուժերի վերահսկողության ներքո: Վերոնշյալ ժամանակաշրջանում ՀՀ-ն անգամ պաշտոնական տեսակետ չարտահայտեց նույնիսկ այս տարածքի ապագա իրավական կարգավիճակի մասին: Ավելին, կարելի է ասել, որ ոչինչ չարվեց այդ շրջանը հայկական պետականությանն ինտեգրելու գործին՝ ո՛չ տնտեսական, ո՛չ ժողովրդագրական եւ ո՛չ էլ քաղաքական տեսակետից: Առավել եւս, որ Քարվաճառի շրջանը պատերազմի ավարտին ամբողջությամբ դատարկվել էր ադրբեջանցիներից: Ի դեպ, Արեւմտյան Հայաստանը վաղուց լիովին բնակեցված է քրդերով, թուրքերով եւ այլն: Եթե Քարվաճառի խնդիրն է նման անտարբերության արժանանում, ապա արժե՞ արդյոք զարմանալ, որ մեր պատմության ոչ այնքան վաղ անցյալի պայմանագրերն են (տարածքային խնդիրները) նման վերաբերմունքի արժանանում:

Ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը եւ Թուրքիայում բնակվող քրդերի պայքարի հարցը

Ինչպես արդեն նշեցինք, հայերը ցեղասպանության են ենթարկվել Օսմանյան կայսրության հիմնականում արեւելյան շրջաններում (Արեւմտյան Հայաստան պատմաաշխարհագրական տարածքում), որտեղ այսօր բնակվում են միլիոնավոր քրդեր եւ ովքեր պայքարում են այդ տարածքում պետականություն ստեղծելու համար: Կարծում ենք, որ ՀՀ իշխանությունները, տվյալ տարածքների հետ կապված խնդիրների առկայության պարագայում, պարտավոր էին պաշտոնական տեսակետ արտահայտել քրդական պայքարի եւ վերջիններիս կողմից պատմական հայկական տարածքների նկատմամբ դրսեւորած հավակնությունների մասին:

Այսպիսով, ըստ մեզ, կարելի է ասել, որ 1998-2008 թթ. ՀՀ իշխանությունները ցեղասպանության միջազգային ճանաչման ուղղությամբ որեւէ էական գործ չկատարեցին եւ սահմանափակվեցին միայն այդ հարցը ՀՀ արտաքին քաղաքականության օրակարգ մտցնելու վերաբերյալ հայտարարություններով: Մեր կարծիքով, ՀՀ իշխանությունները 1998-2008 թթ. բավարար ձգտում չեն դրսեւորել հասնելու հարցի իսկական լուծմանը: Գիտակցելով այդ հարցի կարեւորությունը սփյուռքահայության մեջ եւ ձգտելով ստանալ վերջիններիս աջակցությունը, ՀՀ իշխանություններն այդ հարցը օգտագործել են որպես PR քաղաքականություն:

Հ.Գ. 1. Տասը տարի շարունակ հայտարարելով, որ ցեղասպանության միջազգային ճանաչման հարցը ՀՀ արտաքին քաղաքականության ուղղություններից մեկն է, ՀՀ-Թուրքիա ֆուտբոլի ազգային հավաքականների խաղի ժամանակ ՀՀ հավաքականի խաղացողների մարզահագուստի վրայից «անհետացավ» Արարատ սարը: Կարծում եմ, որ վերոնշյալ հանգամանքը (էլ չենք խոսում հայ եւ թուրք պատմաբանների համատեղ հանձնաժողովի մասին) լավագույն ապացույցն է, որ ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը ՀՀ-ի համար եղել է ոչ թե պետական քաղաքականություն, այլ, քաղտեխնոլոգիս կարծիքով, էժանագին PR:

Հ.Գ. 2. Հայ հասարակությունը 1990-1991 թթ. ձգտելով անկախության, կարծում էր, թե առանց վերադաս (ԽՍՀՄ) ղեկավարության կկարողանա հասնել. 1) ցեղասպանության միջազգային ճանաչմանը եւ տարածքային վիճելի հարցերի կարգավորմանը եւ 2) ղարաբաղյան հարցի հայանպաստ լուծմանը: Սակայն այսօր, երեւի թե վստահաբար, կարող ենք փաստել, որ անկախության հռչակումից 17 տարի անց համազգային այս երկու խնդիրներում ՀՀ իշխանությունները որեւէ էական առաջընթաց չգրանցեցին. առաջին հարցն օգտագործվեց որպես PR, իսկ մյուսի, հաշվի առնելով վրացհարավօսական պատերազմից հետո ստեղծված իրավիճակը, հայանպաստ ապագան էլ ավելի մշուշոտ է: Հարց է առաջանում, եթե անկախությունը չնպաստեց համազգային այս երկու խնդիրների լուծմանը (էլ չենք խոսում ժողովրդավարության մասին), ապա պե՞տք է արդյոք հայ հասարակությանը նման անկախություն: Միգուցե արժե ավելի ու ավելի մեծ ուշադրությամբ դիտել օրեցօր հզորացող Ռուսաստանին, նրանում ժողովրդավարության (արդարության) ավելի բարձր աստիճանը, Աբխազիայի ու Հարավային Օսիայի անկախությունը ճանաչելու նրա վճռականությանը (ազգային շահերի գերադասելիություն) եւ Ռուսաստանի բնակչության բարձր կենսամակարդակը ու անկախությունն առաջ տանելու փոխարեն համապատասխան եզրակացություններ անենք...

Առայժմ այսքանը:

ԱՐՄԵՆ ԲԱԳՈՍՅԱՆ

Դարչինյանը կվիճարկի աշխարհի բացարձակ չեմպիոնի տիտղոսը

«Կատաղած ցուլն» ու գլամարտիկը

Օգոստոսին ռուսաստանցի Դմիտրի Կիրիլովին հաղթելուց ու առաջին քեթեւագույն քաշում IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը նվաճելուց հետո Վախթանգ Դարչինյանը հայտարարել էր, որ մտադիր է պայքարել աշխարհի բացարձակ չեմպիոնի կոչման համար: Եվ ահա պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտում առաջին անգամ հայ բռնցքամարտիկին հնարավորություն է ընձեռվել միավորելու աշխարհի չեմպիոնների տիտղոսները:

Նոյեմբերի 1-ին ԱՄՆ-ի Կարսոն քաղաքում IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Վախթանգ Դարչինյանը կմենամարտի WBC-ի եւ WBA-ի վարկածներով չեմպիոնական գոտիների տեր, մեքսիկացի Քրիստիան Միխարեսի հետ:

Միխարեսը 27 տարեկան է, պրոֆեսիոնալ ռինգում անցկացրել է 41 մենամարտ, որից 36-ում հաղթել է, 2-ն ավարտել է ոչ-ոքի, 3-ում պարտվել է: Վախթանգը մրցակցից 5 տարով մեծ է: Պրոֆեսիոնալ ռինգում անցկացրած 32 մենամարտերից 30-ում Վախթանգը հաղթանակ է տարել, մեկն ավարտել է ոչ-ոքի, մեկում պարտվել է: Այդ միակ պարտությունը շատ թանկ նստեց Վախթանգի վրա, որը զրկվեց IBF-ի վարկածով թեթեւագույն քաշային կարգում աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսից: Սակայն հայ բռնցքամարտիկը, որն իր ակտիվ մարտավարության եւ ուժգին հարվածների համար «Կատաղած ցուլ» մականունն է կրում, չընկճվեց այդ պարտությունից: Նա տեղափոխվեց քաշային հաջորդ կարգ, որտեղ իրեն գերազանց դրսեւորեց եւ կարճ ժամանակում նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը:

Քրիստիան Միխարեսը բավական ինքնավստահ հայտարարություն է արել առաջիկա հանդիպման վերաբերյալ. «Անկախ քաշային կարգից ես աշխարհի ուժեղագույն բռնցքամարտիկներից մեկն եմ: Նոյեմբերի 1-ին Դարչինյանը դա կզգա իր մաշկի վրա, երբ կմիավորեմ աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսները»:

Ի պատասխան Միխարեսի հայտարարության, Վախթանգ Դարչինյանը հետեւյալն է նշել. «Միխարեսն ունի այն, ինչ հարկավոր է ինձ՝ չեմպիոնական երկու տիտղոսները: Տեսնենք, թե նա ինչպիսի գլամարտիկ է, երբ ռինգում հանդիպի «Կատաղած ցուլի» հետ: Եվ նա ռինգում կբացականչի ոչ թե «տորո», այլ՝ հանձնվում եմ»:

Պարգեւները գտան տերերին

Օգոստոսի 30-ին ՌԴ նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւը խոստացել էր BMW մակնիշի ավտոմեքենաներով պարգեւատրել Պեկինի օլիմպիական խաղերի չեմպիոններին ու մրցանակակիրներին: Ընդհանուր առմամբ ռուսաստանցի մարզիկներն օլիմպիական խաղերում 72 մեդալ նվաճեցին:

Եվ ահա նախագահը կատարեց խոստումը: Մեդալների արժանացած 137 մարզիկներից 119-ը ներկայացել էին ՌԴ օլիմպիական կոմիտե՝ ստանալու իրենց պարգեւները: Հասկանալի է, որ մարզիկները ստացան BMWX5 մակնիշի սեւ գույնի մեքենաներ, իսկ մարզումիչներին հանձնվեցին նույն գույնի BMWX3 մակնիշի մեքենաների բանալիները: Մեքենաները մարզիկներին տրամադրել էր «Ռուսաստանցի օլիմպիականների աջակցության հիմնադրամը»: Իսկ հոկտեմբերի վերջին բոլոր մրցանակակիրները կստանան նաեւ իրենց հասանելիք դրամական պարգեւավճարները:

Բացելով պարգեւատրման հանդիսավոր արարողությունը, մրցանակակիրներին ողջունեցին ՌԴ ԱՕԿ-ի նախագահ Լեոնիդ Տյագաչովը եւ սպորտի նախարար Վիտալի Մուտկոն: «Օլիմպիականներին ավտոմեքենաներով պարգեւատրելն իրոք պատմական իրադարձություն է: Դեռ երբեք մեր սպորտի պատմության մեջ, նույնիսկ խորհրդային տարիներին օլիմպիադայի մրցանակակիրներին նման արժեքավոր ընծաներ չէին հանձնվել: Բայց կարեւորն այն է, որ մարզիկներն իրոք արժանի են նման գնահատանքի», ընդգծել է Լեոնիդ Տյագաչովը:

Վիտալի Մուտկոն էլ հետեւյալն է ավելացրել. «Բացի ավտոմեքենաներից, մրցանակակիրները կստանան նաեւ խոստացված դրամական պարգեւները երկրի կառավարությունից: Ընդ որում, մարզիկների հետ միեւնույն պարգեւավճարը կստանան նաեւ նրանց անձնական մարզիչները»:

Սա երկրորդ դեպքն է, որ օլիմպիադայի մրցանակակիրները պարգեւատրվում են ավտոմեքենաներով: 2006-ին Թուրինում կայացած ձմեռային օլիմպիադայի բոլոր մեդալակիրներին էլ մեքենաներ էին հանձնվել. մարզիկներին՝ Toyota Land Cruiser, մարզումիչներին՝ Lexus:

ՖԻՖԱ-ի սպառնալիքն իր ազդեցությունն ունեցավ

Հայտնի է, որ ՖԻՖԱ-ն եւ ՈւԵՖԱ-ն չեն հանդուրժում, երբ որեւէ երկրի կառավարություն փորձում է խառնվել ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործունեությանը, առավել եւս պաշտոնանկ անել ֆեդերացիայի ղեկավարությանը: Այդ դեպքում միջազգային ֆեդերացիան տվյալ երկրին անմիջապես սպառնում է խիստ պատժամիջոցներով՝ ընդհուպ ազգային ֆեդերացիայի անդամակցումը ՖԻՖԱ-ին կասեցնելը, հավաքականներին եւ ակումբներին միջազգային մրցաշարերից զրկելը:

Նմանատիպ մի իրավիճակ էր ստեղծվել Լեհաստանում: Օլիմպիական կոմիտեի վճռաբեկ դատարանի որոշմամբ, կոռուպցիայի մեջ մեղադրվող Լեհաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարությունը պաշտոնանկ էր արվել: Այդ գործողության նախաձեռնողը երկրի սպորտի նախարար Միրոսլավ Դրժեվիեցկին էր, որի հրամանով ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախկին նախագահ Միխալ Լիստկեւիչին փոխարինել էր Ռոբերտ Զավլոսկին:

Բնականաբար, ՖԻՖԱ-ի եւ ՈւԵՖԱ-ի արձագանքը չուշացավ: Լեհաստանի կառավարությանը կոնկրետ ժամկետ տրվեց աշխատանքից հեռացված ֆեդերացիայի ղեկավարությանը հետ վերադարձնելու համար, հակառակ դեպքում ՖԻՖԱ-ն սպառնում էր Լեհաստանին զրկել Եվրոպայի 2012-ի առաջնության կազմակերպիչ երկրներից մեկը լինելուց: Բացի այդ, պատժամիջոցներ էին սպառնում նաեւ երկրի ազգային հավաքականին ու եվրոպական գավաթների մասնակից թիմերին: ՖԻՖԱ-ի սպառնալիքն իր ազդեցությունն ունեցավ: Լեհաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախկին նախագահ Միխալ Լիստկեւիչը վերականգնվեց իր պաշտոնում:

Բլատերը պահանջում է խստացնել ակումբների գնման կարգը

ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերը ցանկանում է խստացնել օտարերկրյա ներդրողների կողմից եվրոպական ֆուտբոլային ակումբների գնման կարգը: Նա գտնում է, որ հարկավոր է վերահսկել ֆուտբոլային ակումբների հաշվեհամարներում ֆինանսական միջոցների տեղաշարժը:

«Մենք պետք է ավելի լավ վերահսկենք ֆուտբոլային ակումբների ֆինանսավորման աղբյուրները, հատկապես հաշվի առնելով ներկայիս ֆինանսական դժվարին իրավիճակը: Ինչ-որ ձեւով հարկավոր է խստացնել միլիարդատերերի կողմից ակումբների գնման կանոնները: Ես ցանկանում եմ համոզել ՈւԵՖԱ-ի ղեկավարությանը, որպեսզի Եվրոմիության հետ համատեղ ակումբների գնման նոր, ավելի խիստ կարգ սահմանեն: Այլապես առաջիկայում հնարավոր են ֆինանսական լուրջ հիմնախնդիրներ ծագեն: Պետք է որոշակի կապ լինի ակումբների սեփականատերերի եւ այն երկրի ու հասարակության հետ, որի թիմը միլիոնատերը ցանկանում է գնել: Օրինակ՝ Շվեյցարիայում ինչ-որ բան գնելուց կամ ինչ-որ բնակավայրում ներդրում կատարելուց առաջ մենք պետք է ապացուցել կապը տվյալ բնակավայրի հետ: Մենք պետք է գիտենանք, թե ինչն է դրդում միլիոնատիրոջը դառնալ ակումբի սեփականատեր՝ սե՞րը ֆուտբոլի հանդեպ, թե գումար վաստակելու մոլուցքը», հայտարարել է ՖԻՖԱ-ի նախագահը:

ՇԱԽՄԱՏ

Վահանյանը կմասնակցի աշխարհի առաջնությանը

Ռաֆայել Վահանյանը կմասնակցի նոյեմբերի 7-8-ին Ալմաթիում կայանալիք արագ շախմատի աշխարհի առաջնությանը: Արդեն հայտնի են մասնակից 16 շախմատիստներից 12-ը: Վահանյանի մրցակիցները կլինեն ռուսաստանցի գրոսմայստերներ Մորոզեւիչը, Ռուբլյովսկին, Սվիդլերը եւ Գրիշչուկը, ուկրաինացի Իվանչուկը, ադրբեջանցի Ռաջաբովը, իսրայելցի Գելֆանդը, հունգարուհի Պոլգարը, Ֆրանսիան ներկայացնող Տկաչովը, կուբացի Պերեսը եւ ղազախստանցի Խաջգալեեվը: Մրցաշարի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 280 հազար շվեյցարական ֆրանկ է, որից 64 հազարը կստանա հաղթողը: Մինչ Ղազախստան մեկնելը Ռաֆայել Վահանյանը «Բանկային արժա» թիմի կազմում կմասնակցի հոկտեմբերի 16-ին Հունաստանի Կալիթեա քաղաքում մեկնարկելիք շախմատի Եվրոպայի ակումբային առաջնությանը:

Պողոսյանը հիսուն տոկոսանոց արդյունք ունի

Սանկտ Պետերբուրգում անցկացվող Չիգորինի հուշամրցաշարում Հայաստանը ներկայացնում է Վլադիմիր Պողոսյանը: Մրցաշարին մասնակցում են 139 շախմատիստներ, որոնք շվեյցարական մրցակարգով 9 տուրում պետք է որոշեն հաղթողին:

Հայ շախմատիստը հաջող մեկնարկեց՝ առաջին երկու տուրերում հաղթելով Ալբերտ դե Լունային եւ Արսեն Ալավկինին: Սակայն հաջորդ երկու տուրերում նա անհաջողության մատնվեց՝ զիջելով Ֆարուկ Ամոնատովին ու Եվգենի Լեւինին: Չորս տուրից հետո Վլադիմիր Պողոսյանը 2 միավորով ընթանում է 63-րդ տեղում: Առաջատարները 4-ական միավոր վաստակած Վլադիմիր Բելովն ու Սանան Սյուգիրովն են, որոնցից կես միավորով հետ են մնում 5 շախմատիստներ:

Հատուկ մրցանակ Անդրե Աղասուն

Նյու Յորքում 23-րդ անգամ անցկացվեց «Սպորտի հռչակավոր լեգենդներ» մրցանակաբաշխության հաղթողների պարգեւատրման արարողությունը: Այս տարվա մրցանակաբաշխության դափնեկիրների թվում էր նաեւ լեգենդար թենիսիստ, «Մեծ սաղավարտ» մրցաշարի 8-ակի հաղթող, օլիմպիական խաղերի չեմպիոն Անդրե Աղասին, որը պարգեւատրվեց հատուկ մրցանակով:

Մրցանակի արժանացավ նաեւ ամերիկացի բասկետբոլիստ Սկոտի Պիպենը: Նա 7 անգամ մասնակցել է ԱՄՆ-ի բասկետբոլի ազգային ընկերակցության «աստղերի» հանդիպումներին եւ ընդգրկվել բոլոր ժամանակների 50 լավագույն բասկետբոլիստների շարքը: Մյուս դափնեկիրը ամերիկյան ֆուտբոլի ռեկորդակիր Ջերի Ռայսն է, որը 20 մրցաշրջան հանդես է եկել եւ 13 անգամ ճանաչվել է լավագույն խաղացող:

«Ֆեներբահչեն» հետաքրքրվում է Արշավինով

Ռուսաստանի հավաքականի եւ «Զենիթի» հարձակվող Անդրեյ Արշավինով սկսել է հետաքրքրվել թուրքական «Ֆեներբահչեն»: Այդ ակումբի նախագահ Ազիզ Յիլդիրիմը մտադիր է հունվարին 16 մլն եվրո առաջարկել Արշավինի տեղափոխման համար: Թուրքական ակումբի ղեկավարությունը հույս ունի, որ ձմռան տրանսֆերային շրջանում «Զենիթը» կնվազեցնի Արշավինի գինը: Բացի այդ «Ֆեներբահչեն» հույսեր է փայփայում, որ թիմի ղեկը հնարավոր է վստահել «Զենիթի» գլխավոր մարզիչ Դիկ Ադվոկատին: Վերջինս հնարավոր է մրցաշրջանի ավարտից հետո հեռանա Սանկտ Պետերբուրգից թիմի ցածր ցուցանիշների համար: Ակումբի ղեկավարությունը դժգոհ է թիմի ներկայիս մարզիչ Լուիս Արագոնեսից, որին փոխարինող են որոնում:

Պարզեցված ուղեցույց փոքր եւ միջին ձեռնարկատերերի համար

Էկոնոմիկայի նախարար Ներսես Երիցյանը եւ ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակի ղեկավար, դեսպան Սերգեյ Կապինոսը երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսում ներկայացրին Հայաստանի փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության զարգացման ազգային կենտրոնի (ՓՄՁ ԶԱԿ) հրատարակած «Պարզեցված ուղեցույց 2008»-ը: «ՀՀ մի շարք օրենքներում կատարված փոփոխությունների առավել կարեւոր դրույթները մեկնաբանող պարզեցված ուղեցույց»՝ առավել երկար անվանումով այդ ձեռնարկի տպագրությանն աջակցել է ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակը:

Ինչպես նշեց էկոնոմիկայի նախարար **Ներսես Երիցյանը**, նախարարությունը նախաձեռնել է հրատարակել այս ուղեցույցը, որը մատչելի ձեւով ներկայացնում է հարկային եւ մաքսային օրենքների փոփոխությունները: Այս ուղեցույցի մեջ նշված են կոնկրետ օրենքների կոնկրետ փոփոխությունները, ապա տրված է մեկնաբանությունը եւ բերված կոնկրետ օրինակներ: Ըստ նախարարի, սա ոչ միայն փոքր եւ միջին, այլեւ բոլոր ձեռնարկատերերին օժանդակելու համար է նախատեսված:

Սերգեյ Կապինոսը, կարեւորելով ուղեցույցի հրատարակումը, նշեց, որ առանց փոքր եւ միջին բիզնեսի հնարավոր չէ տնտեսության զարգացման մասին խոսել: Նա մանրանշեց Հայաստանի տնտեսությունը բնութագրող որոշ ինդեքսներ, որոնք, ԵԱՀԿ դեսպանի կարծիքով, վճռական քայլերի պետք է մղեն, ինչն անում է Հայաստանի կառավարությունը: Եթե Հայաստանը բիզնես վարելու հեշտության ցուցանիշով աշխարհում 44-րդն է, ապա հարկեր վճարելու ցուցանիշով՝ 150-րդը: Հաջորդ խնդիրը, որ առանձնացրեց Սերգեյ Կապինոսը, Երեւանի եւ մարզերի միջեւ կապի խզումն է: Հեռավոր եւ սահմանային շրջաններում գործարարությամբ զբաղվողներն ավելի խոցելի են կոռուպցիոն ռիսկերի ենթարկվելու առումով, այդ պատճառով ԵԱՀԿ գրասենյակը ուսուցման եւ իրազեկման դասընթացներ է կազմակերպում: «Պարզեցված ուղեցույց 2008»-ը եւս կարեւոր տեղեկատվությամբ է ապահովելու մարզերում գործարարությամբ զբաղվողներին:

«**Ազգի**» հարցին, թե ինչպե՞ս է բաժանվելու ուղեցույցը եւ ի՞նչ տպաքանակով է լույս տեսել, Ներսես Երիցյանը պատասխանեց, որ ամբողջ նյութը տեղադրվելու է առցանցում, իսկ հրատարակված 20 հազար տպաքանակը բաժանվելու է ըստ մարզերի եւ տնտեսության ճյուղերի: Սերգեյ Կապինոսն էլ ավելացրեց, որ ԵԱՀԿ գրասենյակը փորձելու է օգտագործել իր կառույցները՝ ներկայացուցչությունը Սյունիքում եւ հակակոռուպցիոն կենտրոնը:

Խոսելով Հայաստանի ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կենտրոնական գրասենյակում գործող «թեժ գծի» արդյունավետության մասին, էկոնոմիկայի նախարարը հայտնեց, որ այդտեղ բարձրացված հարցերի 90 տոկոսը լուծում է ստանում: ՓՄՁ ԶԱԿ-ի տնօրեն **Իշխան Կարապետյանը** հավելեց, որ այն պահից, այսինքն՝ հունիսի 23-ից, ինչ ստեղծվել է «թեժ գիծը»՝ ստացվել են 839 հարցադրումներ, որոնց գերակշիռ մասը՝ 75 տոկոսն առնչվել է հարկային օրենսդրությանը եւ վարչարարությանը, 5 տոկոսը մաքսային օրենսդրությանն ու վարչարարությանը, 20 տոկոսը՝ ձեռնարկատիրական գործունեության այլ բնագավառներին: Նշվեց նաեւ, որ հարցադրումները դասակարգվել են երեք խմբի՝ դիմում-բողոքներ, խորհրդատվություն պահանջող հարցադիմումներ եւ առաջարկություններ: Վերջիններս նպաստել են մի շարք օրենքների բարելավմանը:

Հացի քաշի ու գնի վերահսկումը

Պատասխանելով հացի քաշի եւ գնի վերահսկման հետ կապված հարցին, երեկ էկոնոմիկայի նախարարը Ներսես Երիցյանը հայտնեց, որ հացի քաշը վերահսկում է գյուղատնտեսության նախարարության համապատասխան տեսչությունը: Ինչ վերաբերում է հացի քաշ եւ գին հարաբերակցությանը, ապա դրանց վերահսկման համար նախարարությունը ծրագրում է տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ ներդնել մոնիտորինգի (դիտարկման) համակարգ, որը կապ կունենա սպառողների հետ եւ հնարավոր կլինի տեղեկություններ ստանալ այստեղ տեղի ունեցող փոփոխությունների վերաբերյալ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՎԱՆԴ "ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ"

ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԸ՝ մինչև 7,3 % տարեկան
ԱՎԱՆԴԻ ԳՈՒՄԱՐԸ՝ 3 մլն. ՀՀ դրամ և ավելի

ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ

- Հաշվարկա-դրամարկղային սպասարկում
- Միջոցների փեղաբաշխում
- Ինտերնետ-բանկինգ ծառայություն
- Կորպորատիվ բիզնեսի վարկավորում
- Փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորում
- Լիզինգ
- Ակրեդիտիվով գործառնություններ
- Երաշխիքների տրամադրում
- Աշխատավարձային նախագծեր
- Էկվայրինգ
- Նախագծային ֆինանսավորում
- Փոխարկային գործառնություններ

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ | 85 - 80
www.unibank.am

ՈՒՂՂՈՒՄ

2008թ. հոկտեմբերի 4-ին տպագրված ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-08/52 ծածկագրով գնանշման հարցման հայտարարության մեջ «տնտեսական ապրանքների ձեռքբերման» փոխարեն կարդալ «կահույքի ձեռքբերման» բառերը:

Բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքի վերաբերյալ

Կենտրոնական բանկի խորհրդի հոկտեմբերի 7-ի թիվ 279-Ն որոշմամբ բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքը սահմանվել է տարեկան 12 տոկոս:

ԿԲ մամուլի ծառայություն

Կորել է «**Ադամանտան**» **ՍՊԸ-ի** կլոր կնիքը:
Համարել անվավեր:

www.
azg.am

*Հասարակայնության հետ կապերի հայաստանյան ասոցիացիան ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի հետ համատեղ իրականացվող «**Երեխաների իրավունքները՝ նորովի**» կրթական եւ հանրային իրազեկման արշավի շրջանակներում հայտարարում է «**Երեխաների խնդիրների վերաբերյալ լավագույն լրագրողական նյութ**» մրցույթը՝ հայաստանյան ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչների համար: Նյութերի ընդունման ժամկետն է՝ սեպտեմբերի 15-ից հոկտեմբերի 28-ը:*

Մասնակցության կարգը

Մրցույթին կարող են մասնակցել անհատ լրագրողներ կամ լրագրողական խմբեր:

Ներկայացվող աշխատանքները պետք է հրապարակված լինեն տպագիր կամ էլեկտրոնային մամուլում, կամ հեռարձակված լինեն տեղական/երկրային հեռուստաալիքներով կամ ռադիոյով՝ մրցույթի պայմաններին համապատասխան:

Մրցույթի պայմանները

Նյութերը պետք է ներկայացվեն հետեւյալ ձեւաչափերով՝

1. Տպագիր նյութեր՝ պատճենահանված կամ տպագրությունից էլեկտրոնային նկարված տարբերակով.
2. Էլեկտրոնային նյութեր՝ էլեկտրոնային կայքի հղում եւ screen shot՝ առանձին ֆայլով.
3. Տեսանյութեր՝ Mp4 (avi) կամ DVD ձեւաչափով.
4. Ռադիոնյութեր՝ Mp3 ձեւաչափով:

Գնահատումը

Հաղթողներին կընտրի հեղինակավոր փորձագետներից բաղկացած անկախ հանձնաժողովը: Հանձնաժողովում ընդգրկվելու են ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչներ, երեխաների իրավունքների ոլորտի փորձագետներ եւ հոգեբաններ:

Մրցանակները

Յուրաքանչյուր անվանակարգում (տպագիր մամուլ, էլեկտրոնային մամուլ, ռադիո, հեռուստատեսություն) լավագույնը ճանաչված լրագրողական նյութը կպարգեւատրվի հավաստագրերով եւ արժեքավոր նվերներով:

Նյութերը ներկայացնել հասարակայնության հետ կապերի հայաստանյան ասոցիացիա: Հասցե՝ ք. Երեւան, Խանջյան 35-18,

հեռ.՝ (374 10) 58 25 61, էլ. փոստ՝ info@apra.am:

Սարերի զարունը մեկ գավաթի մեջ

ՍԱՐԻ ԹԵՅ

ՈՒՐՑԻ ԵՎ ԴԱՂՁԻ
ԸՆՏԻՐ ԹԵՅ

25 փաթեթ մեկ տուփի մեջ
և ընդամենը 1-2 րոպեից կարող եք
վայելել ընտիր որակի ուրցի թեյ

ՍԱՐԻ ԹԵՅ MOUNTAIN TEA

առնվազն ամիսը մեկ արժե ընտրել բարձրորակը

Մեծածախ գնումների համար զանգահարել 47-27-20, 47-03-63

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 7.10.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարանում՝ Արշակունեաց 2: